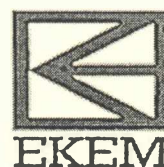

Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εργαστήριο Ευρωπαϊκής
Ενοποίησης και
Πολιτικής (ΕΕΕΠ)

Ελληνικό Κέντρο
Ευρωπαϊκών Μελετών

Ενημερωτικό Δελτίο

για τις

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

τεύχος 8, Ιούλιος 2005

ΚΩΔΙΚΟΣ: 6029

Πάνος Καζάκος, «Οικονομική στασιμότητα και πολιτική σύγχυση
- η Ευρώπη μετά τα δημοψηφίσματα» 3

Επισκόπηση 4

- Σύνταγμα
- Οικονομικά
- Διεύρυνση

Φάκελλος:
Η διπλή απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος 10

Τύπος 15
-Ελληνικός
- Ξένος

Τεκμηρίωση 18
Επισκόπηση Έρευνας

Εκδηλώσεις 22

Εκδόσεις 23

Ένωση Πολιτών για την Παρέμβαση 25

**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΕΕΠ)**

**Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης
Τομέας Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών**

Το Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2002 στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή ανάμεσα σε άλλα:

- τη συστηματική παρακολούθηση, ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση των εξελίξεων στον Ευρωπαϊκό χώρο,
- τη συνεργασία και ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων με άλλα ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό και
- τη συμμετοχή σε εθνικά, κοινοτικά ή διεθνή προγράμματα

Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Πάνος Καζάκος

Υπεύθυνη Ερευνητικής και Διαχειριστικής Στήριξης Εργαστηρίου: Ελένη Δεμίρη

Επιστημονικό Συμβούλιο: Π. Κ. Ιωακειμίδης, Π. Καζάκος, Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, Λ.

Τσουκαλής, Κ. Υφαντής, Ι. Υφαντόπουλος, Π. Βαρβαρούσης, Σ. Βέρνυ, Ε. Δούση, Κ. Μπότσιου

Με το Εργαστήριο συνεργάζονται επίσης μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων

**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
(ΕΚΕΜ), Ξενοφώντος 4, 105 57 Αθήνα**

Το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών ιδρύθηκε το 1988 ως ανεξάρτητο ερευνητικό κέντρο, θεσμικά εποπτευόμενο από το Υπουργείο Εξωτερικών. Κύρια αποστολή του είναι η μελέτη και έρευνα των θεμάτων της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και γενικότερα του Ευρωπαϊκού χώρου και αυτών που συνδέονται με τη συμμετοχή και το έργο της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και των γενικότερων θεμάτων της Ελληνικής εξωτερικής πολιτικής. Στην τρέχουσα περίοδο, το Ε.Κ.Ε.Μ. αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στα θέματα της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη συζήτηση για το "Μέλλον της Ευρώπης" και την Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη, την ανάπτυξη της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ), την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, τις εξωτερικές θεσμικές σχέσεις της Ένωσης, καθώς και γενικότερα την προσαρμογή της Ελλάδας στο μεταβαλλόμενο ευρωπαϊκό περιβάλλον. Επιπλέον στις ερευνητικές προτεραιότητες του Ε.Κ.Ε.Μ. εντάσσονται σταδιακά και ζητήματα γενικότερης διεθνούς πολιτικής, όπως οι διατλαντικές σχέσεις, οι προοπτικές της διεθνούς οικονομίας, καθώς και ζητήματα διεθνούς και περιφερειακής ασφάλειας.

Πρόεδρος & Γενικός Διευθυντής: Κώστας Υφαντής (Αναπληρωτής Καθηγητής Παν/μιο Αθηνών),
Μέλη Δ.Σ.: Κ. Λάβδας (Παν/μιο Κρήτης), Π. Λιαργκόβας (Παν/μιο Πελοποννήσου), Μ. Μαρινάκη (ΥΠΕΞ), Δ. Ζώης (ΥΠΕΞ), Ο. Κυριακόπουλος (Σ.Ε.Β.), Σ. Ευσταθιάδης (Δημοσιογράφος). Το έργο του ΕΚΕΜ υποβοηθείται από δεκαμελές Επιστημονικό Συμβούλιο.

Μηνιαία Έκδοση

Ιδιοκτήτης : Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Εκδότης : Πάνος Καζάκος, Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής
Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Υπεύθυνος Δελτίου: Καθηγητής Π. Κ. Ιωακειμίδης

Συντακτική ομάδα: Βαλλιανάτου Άννα, Ματσουκά Κλεοπάτρα

Για τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια: 2103689535, newsletter_eeep@pspa.uoa.gr

Η έκδοσή γίνεται σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών

Πάνος Καζάκος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής

«Οικονομική στασιμότητα και πολιτική σύγχυση- η Ευρώπη μετά τα δημοψηφίσματα»

Η έκβαση των δημοψηφισμάτων σε Γαλλία και Ολλανδία και η δυναμική της κοινής γνώμης που εκδηλώθηκε σε αυτά ήταν απροσδόκητη για όσους είχαν εμπλακεί στη διαδικασία εκπόνησης «συνταγματικής Συνθήκης».

Είναι εντυπωσιακό ότι το ΣΣΣ απορρίφθηκε παρά το γεγονός ότι προηγήθηκε ένας εκτενέστατος για Συνθήκη σχεδόν πρωτοφανής δημόσιος διάλογος, με πυρήνα τη «Συνέλευση». Μόνο στην τελευταία φάση η διαπραγμάτευση διεξήχθη ανάμεσα σε κυβερνήσεις. Θα περίμενε κανείς ότι όσο εκτενέστερος ήταν ο διάλογος τόσο μεγαλύτερη θα ήταν η αποδοχή του σχεδίου στο οποίο συμφώνησαν οι πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές ελίτ. Τι συνέβη λοιπόν;

Κατά τη γνώμη μου, *η όλη διαδικασία ήταν θύμα πολιτικών επιλογών που φαινομενικά δεν αφορούσαν ευθέως το ΣΣΣ και που τις προωθούσαν οι πολιτικές ελίτ: Της διεύρυνσης και της φιλελευθεροποίησης.* Την ώρα που διεξαγόταν η διαπραγμάτευση για τη ΣΣ, η ΕΕ διευρυνόταν με 10 νέα κράτη μέλη και δεσμευόταν για περαιτέρω διευρύνσεις χωρίς εμφανές τέλος! Στην «παλαιά Ευρώπη» υπάρχουν πολλοί χαμένοι από την τελευταία διεύρυνση που δεν τους παρηγορεί το επιχείρημα ότι η διεύρυνση αυξάνει τη γενική ευημερία! Δύο ακόμη θα ενταχθούν ως το 2007, ενώ τον Δεκέμβριο θα αρχίσει η διαπραγμάτευση για την ένταξη της Τουρκίας και οι Βρυξέλλες άφηναν ανοιχτό το ενδεχόμενο περαιτέρω διευρύνσεων προς τον Καύκασο και τη Β. Αφρική.

Κατά τη γνώμη μου έχει υποτιμηθεί η σημασία του ζητήματος της τουρκικής ένταξης για τους ευρωπαίους πολίτες. Όπως το διατύπωσε ο William Pfaff (*Herald Tribune*, 24.6.2005), οι ευρωπαίοι απέρριψαν τη δραματική αλλαγή στη φύση και στη λειτουργία της ΕΕ, την οποία συνεπαγόταν το δόγμα της αέναης επέκτασης! Αντιλήφθηκαν δηλαδή απλά ότι οι ηγέτες μετέτρεπαν την ΕΕ σε κάτι εντελώς διαφορετικό από αυτό που ήταν μέχρι τώρα – σε ένα μη ευρωπαϊκό μόρφωμα: «Η κρίση της ΕΕ οφείλεται ως ένα βαθμό στο γεγονός ότι οι ηγέτες προσπάθησαν να αφαιρέσουν από την Ευρώπη τον ευρωπαϊκό της χαρακτήρα στο όνομα αφηρημένων διεθνιστικών οραμάτων».

Η τελευταία διεύρυνση έφερε προβλήματα και ήταν λογικό να αναμένει ο κόσμος νέα προβλήματα στο μέλλον. Έφερε π.χ. οξύτερο ανταγωνισμό ανάμεσα σε παλαιά και νέα μέλη στην οικονομία και στις εξωτερικές υποθέσεις. Τον βιώνουν περισσότερο στις κεντρικές και βόρειες χώρες που αισθάνονται ισχυρές πιέσεις στις αγορές εργασίας και απειλούνται από μαζική μετακίνηση επιχειρήσεων προς τις χώρες χαμηλού κόστους της Ανατολικής Ευρώπης. Αυτό παρασύρει και την κοινωνική πολιτική- τα περιβόητα μοντέλα. Στις συνθήκες αυτές οι παλαιές βεβαιότητες εξασθενίζουν και διαβρώνονται κοινωνικές προδιαγραφές – ο πολωνός υδραυλικός μεταβάλλεται σε απειλή για την κοινωνική ασφάλεια. Η αιτία δεν είναι πιθανόν η ίδια η διεύρυνση, αλλά, σύμφωνα με μια ευρέως αποδεκτή ερμηνεία, η αδυναμία των παλαιών μελών να προχωρήσουν σε μεταρρυθμίσεις και, έτσι, να προετοιμάσουν τις οικονομίες τους για τη νέα κατάσταση.

Σε όλα αυτά πρέπει να προσθέσουμε και τις ευρύτερες δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης. Στην αντιμετώπιση νέων φαινομένων όπως η παγκοσμιοποίηση, η ΕΕ στα μάτια πολλών εμφανίστηκε να μη βοηθά, αλλά να δημιουργεί προβλήματα. Οι πρωτοβουλίες για άνοιγμα των αγορών υπηρεσιών στον ενδοευρωπαϊκό ανταγωνισμό προκάλεσαν νέα άγχη. Σπεύδω να προσθέσω ότι το ζήτημα δεν είναι αν πρέπει να γίνουν αλλαγές – που πρέπει να γίνουν – αλλά πόσες μπορεί να αντέξει σε ποιο βάθος χρόνου και με ποιες προϋποθέσεις ο πολίτης.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Η πορεία των επικυρώσεων μετά τη διπλή απόρριψη

Στις 10 Ιουλίου 2005 πραγματοποιήθηκε το δημοψήφισμα στο Λουξεμβούργο. Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος ήταν θετικό με το 56,52% να ψηφίζει υπέρ και το 43,48% κατά. Επομένως το Λουξεμβούργο ήταν η 13^η χώρα που επικύρωσε το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Το ακριβές ερώτημα που τέθηκε ήταν «Είστε υπέρ της Συνθήκης που θεμελιώνει ένα Ευρωπαϊκό Σύνταγμα για την Ευρώπη και υπογράφηκε στη Ρώμη στις 29 Οκτωβρίου 2004;»

Από τα 118 εκλογικά διαμερίσματα, τα 9 καταψήφισαν το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Επισημαίνεται ότι στο εκλογικό διαμέρισμα της πόλης του Λουξεμβούργου η υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος ανήλθε στο 61,5%. Υπενθυμίζεται ότι ο Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου είχε δεσμευθεί να παραιτηθεί σε περίπτωση αρνητικού αποτελέσματος και ότι σχεδόν όλα τα κόμματα της χώρας υποστήριζαν το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Η Βουλή είχε εγκρίνει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα στην «πρώτη ανάγνωση» στο πλαίσιο της Βουλής (28/6/2005).

Τα άλλα κράτη μέλη που είχαν προγραμματίσει να πραγματοποιήσουν δημοψηφίσματα ήταν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Δανία, η Πορτογαλία, η Πολωνία και η Ιρλανδία ενώ η Τσεχία δεν είχε ακόμη αποφασίσει σχετικά. Επισημαίνεται ότι όλα τα κράτη μέλη «πάγωσαν» τη διαδικασία επικύρωσης του Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Οι αρχηγοί των κρατών μελών της Ε.Ε. θα επανέλθουν στο ζήτημα του Ευρωπαϊκού Συντάγματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπό Αυστριακής Προεδρίας τον Ιούνιο 2006.

Στις 6 Ιουλίου η κυβέρνηση της Μάλτας επικύρωσε το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Ήταν το πρώτο κοινοβούλιο που επικύρωσε το κείμενο με ομοφωνία. Επισημαίνεται ότι το εργατικό κόμμα είχε αγωνισθεί κατά την ένταξη της Ε.Ε. αλλά έχασε τη μάχη σε σχετικό δημοψήφισμα.

Μετά τη διπλή απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, η Κύπρος ήταν το πρώτο κράτος μέλος που επικύρωσε το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα στο κοινοβούλιο της στις 30 Ιουνίου με 30 βουλευτές να ψηφίζουν υπέρ, 19 να ψηφίζουν κατά και μια αποχή.

Στις 5 Ιουλίου η Κάτω Βουλή στην Πολωνία ψήφισε υπέρ της αναβολής λήψης απόφασης σχετικά με την επικύρωση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος με δημοψήφισμα ή στο κοινοβούλιο πατώντας τη διαδικασία μέχρι τις εκλογές του Σεπτεμβρίου το νωρίτερο. Η πλειοψηφία ήταν οριακή (189 υπέρ και 180 κατά) και απαρτιζόταν κυρίως από τα δεξιά κόμματα όπως τα Civic Platform (PO) και Law and Justice (PiS). Από την άλλη πλευρά, η μειοψηφία απαρτιζόταν από κόμματα που ανήκουν στην αριστερά όπως το Democratic Left Alliance (SLD). Θεωρείται πιθανό ότι η Βουλή που θα συσταθεί μετά τη διεξαγωγή των εκλογών θα επανέλθει στο ζήτημα της επικύρωσης του Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Ενδέχεται, όμως, η επόμενη Βουλή να απαρτίζεται από περισσότερους ευρωσκεπτικιστές σε σχέση με την παρούσα Βουλή. Επισημαίνεται ότι ο Πρόεδρος της Πολωνίας Alexander Kwasniewski αρχικά προωθούσε το ενδεχόμενο διεξαγωγής δημοψηφίσματος στις 9 Οκτωβρίου 2005. Αλλάξε, όμως, στάση μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου καθώς

επηρεάστηκαν και οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης από τη διπλή απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Είναι γεγονός ότι μια τρίτη απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος θα έβλαπτε τη διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στο σύνολό της.

Κινήσεις υπέρ της άρσης του αδιεξόδου

Την πρώτη εβδομάδα του Ιουλίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισε με δική του πρωτοβουλία να εκπονηθεί μια έκθεση για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Στόχος της έκθεσης θα είναι η έξοδος από το παρόν αδιέξοδο. Το πρώτο βήμα είναι ο διορισμός δύο ευρωβουλευτών επικεφαλής του έργου. Επισημαίνεται ότι οι ευρωβουλευτές που χαρακτηρίζονται ως ευρωσκεπτικιστές ζητούν να συμμετάσχουν σε αυτή την πρωτοβουλία.

Στις 15 Ιουλίου 2005 δημοσιεύθηκε σε μεγάλες ευρωπαϊκές εφημερίδες ένα κοινό άρθρο των Προέδρων πέντε κρατών μελών της Ε.Ε., της Γερμανίας, της Αυστρίας, της Ιταλίας, της Φινλανδίας, της Πολωνίας, της Πορτογαλίας και της Λεττονίας (Heinz Fischer, Tarja Halonen, Horst Köhler, Carlo Azeglio Ciampi, Vaira Vike-Freiberga, Aleksander Kwasniewski και Jorge Fernando Branco de Sampaio). Στο άρθρο αυτό οι πέντε ευρωπαίοι ηγέτες συζητούν το μέλλον της Ευρώπης και υπογραμμίζουν την ανάγκη να μην εγκαταλειφθεί το ευρωπαϊκό σχέδιο για την εκπόνηση Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Αναγνωρίζεται ότι είναι μια δύσκολη περίοδος για την Ε.Ε. Επισημαίνεται ότι είναι πολύ σημαντικό να αυξηθεί η εμπιστοσύνη στην ευρωπαϊκή πολιτική και ότι οι στόχοι της Συνταγματικής Συνθήκης, δηλαδή η προσέγγιση της κοινωνίας των πολιτών, η διαφάνεια, ο εκδημοκρατισμός και η αποτελεσματικότητα, πρέπει να επιτευχθούν. Με την επιστολή τους οι πέντε ευρωπαίοι ηγέτες προτείνουν να

χρησιμοποιηθεί εποικοδομητικά η περίοδος περισυλλογής και να επιδείξουν οι ευρωπαίοι επιμονή και επινοητικότητα. Τέλος, υποστήριξαν ότι οι δεσμεύσεις της Ε.Ε. για ενδεχόμενη ένταξη νέων κρατών μελών πρέπει να τηρηθούν. Η πολιτική της «ανοικτής πόρτας» της Ε.Ε. έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα επιτυχημένη καθώς έδωσε στην Ε.Ε. νέες δυνατότητες.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ο Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (OECD) δημοσιοποίησε στις 12 Ιουλίου 2005 μια Οικονομική έκθεση για τη ζώνη του ευρώ 2005. Σύμφωνα με τη σύνοψη της έκθεσης (executive summary) όπως παρουσιάζεται από τον ίδιο τον Οργανισμό, η οικονομική πολιτική που ακολουθείται στην περιοχή του ευρώ έχει ως στόχο την επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης, την καλύτερη επίδοση των αγορών εργασίας και την αποκατάσταση υγιών δημόσιων οικονομικών στο πλαίσιο μια ενιαίας νομισματικής πολιτικής χάρη στην οποία θα διατηρείται η σταθερότητα των τιμών. Αν και ο πληθωρισμός έχει παραμείνει οριακά πάνω από τη σταθερότητα των τιμών, όπως την έχει ορίσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), οι προσδοκίες του πληθωρισμού, σε μακροπρόθεσμη βάση, παραμένουν σταθερά συνδεδεμένες με τη σταθερότητα των τιμών. Από την άλλη πλευρά, η πρόοδος στην επίτευξη των άλλων στόχων παρουσιάζει μια απογοητευτική εικόνα, εξαιτίας, εν μέρει, των δυσμενών κρίσεων όπως είναι οι υψηλότερες τιμές πετρελαίου ή οι διακυμάνσεις στις τιμές ισοτιμίας. Όπως δείχνει και ο πιο κάτω πίνακας, με τις πολιτικές αμετάβλητες και τον πληθυσμό να γερνά η τάση της ανάπτυξης είναι η επιβράδυνση κατά τις επόμενες δεκαετίες και τελικά η σταθεροποίηση στο περίπου 1% το χρόνο το 2020.

	Average annual growth rate				
	1995-2000	2000-05	2005-10	2010-20	2020-30
Euro area					
a. Trend employment	0,7	0,8	0,3	-0,3	-0,7
b. Trend labour productivity	1,2	1,2	1,6	1,6	1,6
c. Trend GDP	2,0	2,0	1,9	1,3	0,9
d. Population	0,3	0,3	0,2	0,1	0,0
E. Trend GDP per capita	1,8	1,6	1,7	1,2	0,9

- Αυτό θα διεύρυνε την απόσταση με το εισόδημα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Η αποφασιστικότητα στην πραγματοποίηση διαρθρωτικών αλλαγών είναι απαραίτητη προκειμένου να ενισχυθούν οι προοπτικές ανάπτυξης και να επαναληφθεί η οικονομική σύγκλιση με όσα μέλη του OECD έχουν τις καλύτερες επιδόσεις. Επιπλέον, για να εξασφαλισθεί η μακροοικονομική σταθερότητα χρειάζονται να ακολουθήσουν:
- Η νομισματική πολιτική αναμένεται να παραμένει προσαρμοσμένη όσο ο μεσοπρόθεσμος πληθωρισμός είναι σύμφωνος με τη σταθερότητα των τιμών. Η αποκατάσταση είναι βραδεία μέχρι τώρα και ο πληθωρισμός έχει ανταποκριθεί λίγο στην ευρεία απραξία. Από την αρχή της διαδικασίας επανόρθωσης, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προσπάθησε να κρατήσει το ποσοστό του πληθωρισμού στο 2%. Ήταν μέσα στη λογική της ΕΚΤ να κρατήσει τον δείκτη σταθερό όσο οι εξελίξεις στο θέμα των τιμών ήταν σε συμφωνία με τη σταθερότητα των τιμών σε μεσοπρόθεσμη βάση (αν και η πολιτική της θα πρέπει να αλλάξει αν αλλάξει και ο πληθωρισμός). Οι διαρθρωτικές αλλαγές θα συμβάλλουν στη μείωση του πληθωρισμού και θα ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα μιας προσανατολισμένης στη σταθερότητα νομισματικής πολιτικής.
 - Η δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να είναι εδραιωμένη στους μακροπρόθεσμους στόχους της αειφορίας. Είναι αναγκαίο να λαμβάνονται υπόψη οι ραγδαίες μακροπρόθεσμες δαπάνες που προκαλεί η γήρανση του πληθυσμού. Επιπλέον, είναι σημαντικό οι προϋπολογισμοί να είναι ισοσκελισμένοι ή να είναι πλεονασματικοί. Η απόφαση του Μαρτίου 2005 να αλλάξει το επίκεντρο των διαδικασιών της δημοσιονομικής εποπτείας της Ε.Ε. σε μεσοπρόθεσμους ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς και στο κριτήριο του χρέους θα μπορούσε να βοηθήσει, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη θα έχουν τη δικαιοδοσία των κανόνων και τον καλύτερο έλεγχο των δαπανών της κυβέρνησης.
 - Οι θεσμοί της αγοράς εργασίας θα πρέπει να εξεταστούν ενδελεχώς προκειμένου να απομακρυνθούν τα εμπόδια και τα αντικίνητρα εργασίας. Προκειμένου να θεμελιωθεί μια αγορά εργασίας που θα λειτουργεί σωστά, θα πρέπει να γίνουν προσαρμογές στο σύστημα καθορισμού των μισθών, να απλοποιηθεί η εργατική νομοθεσία, να περικοπούν τα κίνητρα για πρόωρη συνταξιοδότηση και να απομακρυνθούν τα εμπόδια για μετακινήσεις του εργατικού δυναμικού.
 - Θα πρέπει να απομακρυνθούν οι ρυθμίσεις που αποτρέπουν τον ανταγωνισμό και το εμπόριο μεταξύ των χωρών καθώς και να ενισχυθεί η καινοτομία. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διατηρηθεί η κεντρική ουσία των διατάξεων της προτεινόμενης οδηγίας για τις υπηρεσίες. Επιπλέον, είναι απαραίτητη η περαιτέρω πρόοδος για να μειωθεί η κατάτμηση της οικονομικής αγοράς και της αγοράς μεταφορών. Επιπλέον, οι ρυθμίσεις της πολιτικής για την καινοτομία θα πρέπει να βελτιωθούν. Τέλος, οι αλλαγές θα πρέπει να περιλαμβάνουν την εφαρμογή του κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Σε εθνικό επίπεδο, θα πρέπει να περιλαμβάνεται η απελευθέρωση των

αγορών προϊόντων και η σύνδεση της χρηματοδότησης της έρευνας και της αμοιβής των ερευνητών με τα αποτελέσματα που παράγονται. Στις 22 Ιουνίου η Ε.Ε. έκανε την πρώτη κίνηση εναντίον του ελλείμματος του προϋπολογισμού της **Πορτογαλίας**. Το 2005 το έλλειμμα είναι 6,2% δύο φορές μεγαλύτερο από το επιτρεπόμενο 3%. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε μια έκθεση σύμφωνα με την οποία η Πορτογαλία δεν πληροί τα κριτήρια του ελλείμματος και πρέπει να περικόψει τις δαπάνες της. Επιπλέον, το συνολικό δημόσιο χρέος στην Πορτογαλία ανέρχεται στο 66% και παραβιάζει το όριο

Στις 6 Ιουλίου η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** παρουσίασε νέες κατευθυντήριες γραμμές για το **Ταμείο συνοχής** μετά το 2007. Υπογραμμίζεται ότι η έλλειψη προόδου στις διαπραγματεύσεις για τον προϋπολογισμό μπορεί να προκαλέσει την καθυστέρηση νέων σχεδίων σε ολόκληρη την Ε.Ε. Η Επίτροπος αρμόδια για την περιφερειακή πολιτική Danuta Hubner και ο Επίτροπος αρμόδιος για την απασχόληση Vladimir Spidla δήλωσαν ότι το Ταμείο συνοχής θα επικεντρωθεί στην ανάπτυξη και στην απασχόληση υπό τους τρεις πυλώνες κάνοντας την Ευρώπη ένα πιο ελκυστικό μέρος για επενδύσεις, για εργασία καθώς και για γνώση και καινοτομία για την ανάπτυξη. Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές αποτελούν μια προσπάθεια για τη μείωση του βαθμού αβεβαιότητας που αντιμετωπίζουν οι περιφερειακές αρχές εξαιτίας της έλλειψης οικονομικού πλαισίου. Η Danuta Hubner υπογράμμισε την ανάγκη για μια επείγουσα συμφωνία για τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. για τα έτη 2007-2013 καθώς, διαφορετικά, η Ε.Ε. θα αντιμετωπίσει προβλήματα στα προγράμματα που έχουν δρομολογηθεί για

της Ε.Ε. που είναι 60%. Το έλλειμμα δεν μπορεί να θεωρηθεί ως «ασυνήθιστο» γιατί δεν προκλήθηκε από ένα ιδιαίτερο ή ασυνήθιστο γεγονός, ούτε είναι προσωρινό καθώς αναμένεται να διατηρηθεί για τουλάχιστον τρία χρόνια. Επισημαίνεται ότι η Πορτογαλία είναι η δεύτερη χώρα που αντιμετωπίζει μια επίσημη μομφή από τη μεταρρύθμιση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, το Μάρτιο 2005. Σύμφωνα τους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, τα κράτη μέλη μπορούν να χρειαστούν πάνω από πέντε χρόνια για να διορθώσουν τα ελλείμματα στον προϋπολογισμό τους.

την περίοδο 2007-2009. Επιπλέον, η Ε.Ε. θα μπορέσει να αρχίσει νέα προγράμματα από το 2009 και μετά.

ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ

Στις 29 Ιουνίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε τις κατευθυντήριες γραμμές βάσει των οποίων θα καθορισθούν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την **Τουρκία**. Σύμφωνα με τον αρμόδιο Επίτροπο για τη διεύρυνση Olli Rehn αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές είναι οι πιο σημαντικές που υιοθετήθηκαν μέχρι τώρα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επισημάνθηκε ότι το έγγραφο υιοθετήθηκε μετά από έντονη συζήτηση κατά την οποία αναφέρθηκε και το ενδεχόμενο της προνομιακής συνεργασίας της Ε.Ε. με την Τουρκία αντί για την πλήρη ένταξη της χώρας. Τελικά, σύμφωνα με το έγγραφο, στόχος των ενταξιακών διαπραγματεύσεων παραμένει η πλήρης ένταξη της Τουρκίας. Αυτές οι διαπραγματεύσεις είναι μια διαδικασία με μη προσδιορισμένο τέλος. Επισημαίνεται ότι οι διαπραγματεύσεις θα πρέπει να παραταθούν αν προκύψει κάποια έντονη παραβίαση από μέρους της Τουρκίας αναφορικά με τη δημοκρατία, το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και

ελευθεριών καθώς και το κράτος δικαίου. Σε περίπτωση που η Τουρκία δε θα είναι σε θέση να αναλάβει όλες τις υποχρεώσεις του πλήρους μέλους θα πρέπει να εξασφαλισθεί ότι η χώρα θα είναι πλήρως συνδεδεμένη με την Ε.Ε. με ισχυρότατο δεσμό καθώς θα προταθούν όρια επιδόσεων (benchmarks) για το άνοιγμα και το κλείσιμο των 35 κεφαλαίων. Επιπλέον, στο έγγραφο η Τουρκία παρακινείται να σεβαστεί την αρχή της καλής γειτονίας προτού γίνει πλήρες κράτος μέλος της Ε.Ε. (έμμεση αναφορά στην αναγνώριση της Κύπρου ως κράτος μέλος της Ε.Ε. καθώς και στην αναγνώριση των δολοφονιών στην Αρμενιά κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο ως γενοκτονία). Επισημαίνεται, επίσης, στο έγγραφο ότι η ένταξη της Τουρκίας θα μπορούσε να έχει σημαντικές οικονομικές συνέπειες. Για αυτό το λόγο οι διαπραγματεύσεις θα μπορούσαν να κλείσουν μόνο μετά τη συμφωνία του επόμενου οικονομικού πακέτου, δηλαδή μετά το 2014. Ο Επίτροπος για τη διεύρυνση Olli Rehn υπογράμμισε ότι θα είναι καταστροφικό αν η Ε.Ε. δεν καταφέρει να τακτοποιήσει τα προβλήματα στον προϋπολογισμό της μέχρις ότου φτάσει η Τουρκία στο σημείο να πληροί τα κριτήρια για να γίνει κράτος μέλος της Ε.Ε. Κατά συνέπεια, εφόσον οι αρχηγοί των κρατών μελών της Ε.Ε. υπογράψουν το σχέδιο της Επιτροπής και η Τουρκία υπογράψει το πρωτόκολλο που θα επεκτείνει τη συμφωνία σύνδεσης που έχει με την Ε.Ε. στα 10 νέα μέλη της Ε.Ε. (συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου) τότε οι διαπραγματεύσεις ένταξης θα ξεκινήσουν στις 3 Οκτωβρίου.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Σε συνέντευξη που παραχώρησε ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Jose Manuel Barroso στην εφημερίδα

The Guardian (1/7/2005) κάλεσε τον Βρετανό Πρωθυπουργό Tony Blair να ηγηθεί σθεναρά της Ευρώπης κατά τη διάρκεια της Προεδρίας της. Επεσήμανε ότι διαμάχες όπως αυτή μεταξύ του Γάλλου Προέδρου Jacques Chirac και του Βρετανού Πρωθυπουργού Tony Blair θα κατέστρεφαν την ίδια την ιδέα της Ευρώπης. Υποστήριξε χαρακτηριστικά ότι είναι παράλογο να έρχεται ένας αρχηγός κράτους στις Βρυξέλλες και στη συνέχεια να επιστρέφει στη χώρα του και να ανακοινώνει ότι «νικήσαμε» σαν να επρόκειτο για κάποιο πρωτάθλημα boxing. Ο Jose Manuel Barroso επανέλαβε την έκκληση του προς τη Βρετανία να σταθεί πάνω από τα εθνικά της συμφέροντα στη σκληρή διαμάχη για τον προϋπολογισμό της Ε.Ε., την ανάγκη περικοπής της Βρετανικής «έκπτωσης» για τον προϋπολογισμό καθώς επίσης και να επιτύχει μια συμφωνία. Πρόσθεσε ότι οι ευρωπαίοι ηγέτες δεν πρέπει να περιμένουν οι προτάσεις τους να γίνονται 100% αποδεκτές και για το λόγο αυτό θα πρέπει να δέχονται ορισμένους συμβιβασμούς.

Θεωρείται πιθανό η **Βρετανική Προεδρία** να αναβάλει τα σχέδιά της για την εισαγωγή μιας μεταρρύθμισης στον προϋπολογισμό της Ε.Ε. μέχρι τον Οκτώβριο 2005 προκειμένου να μεσολαβήσει ένα εύλογο χρονικό διάστημα από τις τριβές που υπήρξαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον περασμένο Ιούνιο για αυτό το θέμα. Επιπλέον, σύμφωνα με την εφημερίδα Independent, υπάρχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να επιτευχθεί μια συμφωνία για τον προϋπολογισμό, αν υπάρξει αλλαγή στην κυβέρνηση στη Γερμανία, μετά τις αναμενόμενες εκλογές του Σεπτεμβρίου 2005.

ΦΑΚΕΛΛΟΣ

Ευρωπαϊκό Σύνταγμα: οι συνέπειες της διπλής απόρριψης (β)

Μπορεί στις 11 Ιουλίου να υποστηριχθεί ότι το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα είναι ακόμη ζωντανό;

Ο Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου Jean Claude Juncker είχε υποστηρίξει ότι, σύμφωνα και με αξιωματούχους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αν το Λουξεμβούργο απορρίψει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα αυτό θα σήμαινε ότι το κείμενο θα ήταν σίγουρα νεκρό. Από την άλλη, ένα θετικό αποτέλεσμα στο δημοψήφισμα (10/7/2005) θα μπορούσε να αναβιώσει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα παρά τη διπλή απόρριψή του. Συγκεκριμένα, ο Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου υπογράμμισε (BBC) ότι το Λουξεμβούργο παρόλο το γεωγραφικό και πληθυσμιακό μέγεθός του (μικρό κράτος) είναι σε θέση να ασκήσει μεγάλη επιρροή: είναι μια από τις ιδρυτικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παραδοσιακά δεινός υποστηρικτής της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης με σταθερή λαϊκή στήριξη.

Επισημαίνεται, ότι το 43,48% του εκλογικού σώματος Λουξεμβούργου, της πιο φιλοευρωπαϊκής χώρας τάχθηκε κατά του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, γεγονός που δείχνει ότι το στρατόπεδο του όχι ενισχύθηκε εντυπωσιακά. Ο διευθυντής του *Centre for European Reform* Charles Grant δήλωσε χαρακτηριστικά ότι το Λουξεμβούργο δεν άλλαξε ουσιαστικά τίποτα και υποστήριξε ότι ο λαός βλέπει ότι ο αυτοκράτορας είναι γυμνός, οπότε όποιος λέει ότι φοράει ρούχα φαίνεται γελοίος. Επιπροσθέτως, ο Δανός ευρωσκεπτικιστής ευρωβουλευτής Jens-Peter Bonde αναφερόμενος στο αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος στο Λουξεμβούργο επεσήμανε ότι η αναμενόμενη ψήφος εμπιστοσύνης που κέρδισε ο δημοφιλής Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου δε θα αναβιώσει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Από την άλλη πλευρά, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος Wilfried Martens υποστήριξε ότι μετά το δημοψήφισμα του Λουξεμβούργου, το πνεύμα του Ευρωπαϊκού Συντάγματος συνεχίζει να είναι ισχυρό. Θετικός για το αποτέλεσμα εμφανίσθηκε και ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Jose-Manuel Barroso. Ο Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου Jean-Claude Juncker κάλεσε τους ευρωπαίους ηγέτες η περίοδος περισυλλογής για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα να είναι μια περίοδος δέσμευσης και συμμετοχής των ευρωπαίων πολιτών και να αποφευχθεί το «πάγωμα» της διαδικασίας.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Βάσει ενός πρόσφατου **ευρωβαρόμετρου**, η περαιτέρω διεύρυνση της Ε.Ε. βρισκόταν πολύ χαμηλά στη λίστα των λόγων για τους οποίους οι Γάλλοι και οι Ολλανδοί ψήφισαν κατά του Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Επισημαίνεται ότι στη Γαλλία τα ποσοστά ανήλθαν στο 3% κατά της διεύρυνσης και 6% κατά της Τουρκικής ένταξης.

Στην **Ολλανδία**, η δημοσκοπήση του ευρωβαρόμετρου έδειξε ότι ο κύριος λόγος για την αρνητική ψήφο της Ολλανδίας ήταν η έλλειψη πληροφόρησης (32%). Η εκχώρηση της εθνικής κυριαρχίας (19%) και, τέλος, η αντίθεση στην κυβέρνηση (14%) αποτελούσαν δευτερεύοντες λόγους. Σε ερώτημα σχετικό με τις συνέπειες της ψηφοφορίας τους, το 66% των Ολλανδών επεσήμανε ότι η νίκη του «όχι» θα επέτρεπε την επαναδιαπραγμάτευση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος προκειμένου να υπερασπίζονται καλύτερα τα συμφέροντα της χώρας.

Στη Γαλλία, ο κύριος λόγος για την απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος ήταν ο φόβος για ενδεχόμενη αρνητική επίδραση του εγγράφου για την απασχόληση (31%). Ο δεύτερος λόγος ήταν η κακή οικονομική κατάσταση στη Γαλλία σε συνδυασμό με το αίσθημα του Γαλλικού λαού ότι το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα ήταν υπερβολικά οικονομικά φιλελεύθερο (26%). Επιπλέον, το 62% του λαού της Γαλλίας έκρινε ότι η αρνητική ψήφος θα οδηγούσε στην επαναδιαπραγμάτευση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος προκειμένου να ενισχυθεί η κοινωνική του διάσταση.

Περίληψεις κειμένων πολιτικής ερευνητικής ομάδας Ε.Κ.Ε.Μ. για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα

α) **“29 Μαΐου 2005: Η «άλωση» (;) της Ευρώπης από το γαλλικό «ΟΧΙ» στο δημοψήφισμα για το Ευρωσύνταγμα”, (Κ. Καπόπουλος, Στ. Κούρταλης, Δ. Μαζιώτης, Α. Χαρδαλούπας, 30/5/2005)**

Στο πρώτο μέρος της μελέτης αναλύεται ο αντίκτυπος του αποτελέσματος του γαλλικού δημοψηφίσματος, τόσο για την ίδια την Γαλλία όσο και για την Ευρωπαϊκή Ένωση γενικότερα.

Στο δεύτερο μέρος οι συγγραφείς προβαίνουν σε μια θεωρητική ανάλυση σχετικά με την κρίση των δημοψηφισμάτων. Ειδικότερα, αναφέρεται ότι τα δημοψηφίσματα συνιστούν μια ιδιαίτερα απρόβλεπτη διαδικασία, καθώς διεξάγονται σε εθνική βάση και όχι ταυτόχρονα σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, όπως οι ευρωεκλογές. Τα δημοψηφίσματα για την επικύρωση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος στις διάφορες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναδεικνύουν για ακόμη μία φορά τους κινδύνους που εμπεριέχει μία τέτοια δημοκρατική ως προς τον τύπο, αλλά, ορισμένες φορές, ως προς την ουσία παραπλανητική διαδικασία. Σύμφωνα με τους συγγραφείς, τα κυριότερα ελλείμματα που μπορούμε να εντοπίσουμε στη χρήση των δημοψηφισμάτων είναι: (1) Η προσφυγή στις κάλπες για την επικύρωση ενός τέτοιου κειμένου μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εσωτερικής αντιπαράθεσης, μικροκομματικού χαρακτήρα, για ζητήματα που δεν σχετίζονται με το διακύβευμα που αυτό θέτει. Το δημοψήφισμα μπορεί να αποτελέσει αφορμή και πεδίο αμφισβήτησης της ασκούμενης εσωτερικής πολιτικής με συνέπεια την αρνητική ψήφο. Να συνιστά δηλαδή κατ’ ουσίαν ψήφο διαμαρτυρίας κατά της κυβέρνησης. (2) Είναι τουλάχιστον προφανές ότι ο μέσος πολίτης ενός κράτους δεν μπορεί να έχει σαφή και ολοκληρωμένη εικόνα για ένα συνταγματικό κείμενο μεγάλο σε έκταση και γραμμένο με ειδική και δυσνόητη πολλές φορές ορολογία. (3) Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, αν και αφορά άμεσα κάθε ευρωπαίο πολίτη, παραμένει στην πολιτική συνείδηση πολλών ως ένα ζήτημα εξωτερικής πολιτικής. (4) Η μη ταυτόχρονη διεξαγωγή των επί μέρους δημοψηφισμάτων ενέχει τον κίνδυνο επηρεασμού της κοινής γνώμης κάθε κράτους-μέλους και αλλοίωσης του πραγματικού φρονήματος για το συγκεκριμένο ζήτημα. (5) Συνολικά, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, η πλειοψηφία των πολιτών τρέφει υψηλές προσδοκίες για μία Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη που αφορά στο μέλλον της Ένωσης. Ωστόσο, επειδή το τελικό κείμενο αποτελεί προϊόν πολιτικού συμβιβασμού 25 κρατών-εθνών, είναι φυσικό να μην ικανοποιεί στο μέγιστο βαθμό τις προσδοκίες αυτές, καθώς αυτό συνιστά συναίνεση στη βάση ενός κατώτερου κοινού παρονομαστή. Η μη πλήρης ικανοποίηση υψηλών προσδοκιών δημιουργεί συνολικότερη απορριπτική διάθεση. (6) Η τόσο συχνή διενέργεια δημοσκοπήσεων επηρέασε σε μεγάλο βαθμό την έκβαση του δημοψηφίσματος, από τη στιγμή που μείωσε τα πολιτικά ανταντακλαστικά των γάλλων πολιτών, οι οποίοι ασυνείδητα θεώρησαν το δημοψήφισμα ως την

καταληκτική δημοσκόπηση. Οι δημοσκοπήσεις προκάλεσαν μάλιστα και πολιτικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια της καμπάνιας για το δημοψήφισμα.

Στο τρίτο μέρος οι συγγραφείς προβαίνουν στην κοινωνιολογική ανάλυση του γαλλικού εκλογικού σώματος στο δημοψήφισμα της 29^{ης} Μαΐου 2005. Η ανάλυση στηρίζεται στην τελική στατιστική Έρευνα του ινστιτούτου *IPSOS* για την ανάλυση του γαλλικού δημοψηφίσματος της 29^{ης} Μαΐου 2005.

Στο τέταρτο μέρος, παρουσιάζονται αναλυτικά οι αντιδράσεις των θεσμικών οργάνων της Ε.Ε., των ηγετών των κρατών μελών καθώς και τρίτων χωρών μετά το γαλλικό «ΟΧΙ».

Τέλος, οι συγγραφείς παρουσιάζουν τα σενάρια αναφορικά με το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά το γαλλικό «ΟΧΙ».

β) **“Δεύτερο «ΟΧΙ» για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα: Μια αποτίμηση του ολλανδικού δημοψηφίσματος”, (Κ. Καπόπουλος, Στ. Κούρταλης, Στ. Πετρίτση, Α. Χαρδαλούπας 8/6/2005)**

Στο πρώτο μέρος της έρευνας, οι συγγραφείς παρουσιάζουν την θέση της Ολλανδίας στις διαδικασίες Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, μέχρι και την διεξαγωγή του αρνητικού δημοψηφίσματος της 1^{ης} Ιουνίου 2005. Κατ’ αυτό τον τρόπο παρουσιάζεται: (α) η θέση της Ολλανδίας στη θεσμική διάρθρωση της Ε.Ε., (β) οι θέσεις της κατά τη Συζήτηση για το “Μέλλον της Ευρώπης” και τη Συντακτική Συνέλευση, καθώς και (γ) η θέση της Ολλανδικής κοινωνίας απέναντι στις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης.

Στο δεύτερο μέρος της έρευνας, οι συγγραφείς αναλύουν την πορεία προς το ολλανδικό δημοψήφισμα για τη Συνταγματική Συνθήκη. Στο συγκεκριμένο μέρος αναλύεται διεξοδικά ο δημόσιος διάλογος καθώς και οι βασικοί συμμετέχοντες.

Στο τρίτο μέρος αναλύεται το «ΟΧΙ» των ολλανδών πολιτών στην Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη. Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, οι Ολλανδοί, στο πρώτο εθνικό δημοψήφισμα που διενεργήθηκε στη χώρα από το 1848, εκδήλωσαν τη δυσaréσκεία τους τόσο για τη λειτουργία των ευρωπαϊκών δομών όσο και για την ακολουθούμενη πολιτική της ολλανδικής κυβέρνησης. Εάν το περιεχόμενο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος δεν βρέθηκε στην πραγματικότητα στην καρδιά του δημόσιου διαλόγου που προηγήθηκε του δημοψηφίσματος, οι ολλανδοί, όπως εξάλλου και οι γάλλοι, κατάφεραν να «υποβιβάσουν» τη διαδικασία επικύρωσης της Ευρωπαϊκής Συνταγματικής Συνθήκης σε διαδικασία κριτικής και αντίθεσης στην ασκούμενη εσωτερική πολιτική αλλά και σε διαδικασία αμφισβήτησης του «μοντέλου» που τείνει, κατά την εκτίμησή τους, να διαμορφωθεί σήμερα στην Ευρώπη.

Στο τέταρτο μέρος της έρευνας αναλύονται οι επιπτώσεις του ολλανδικού «ΟΧΙ» για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Σύμφωνα με τους συγγραφείς, οι επιπτώσεις από το ΟΧΙ των γάλλων και ολλανδών πολιτών σχετικά με την επικύρωση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, σε πολιτικό και οικονομικό επίπεδο, είναι πολυεπίπεδες και δυσεπίλυτες, τόσο για την Ένωση συνολικά, όσο και για τα κράτη μέλη της ξεχωριστά. Οι επιπτώσεις μετά τα «απορριπτικά δημοψηφίσματα» σε Γαλλία και Ολλανδία κωδικοποιούνται (α) σε πολιτικό, (β) σε οικονομικό και (γ) σε θεσμικό επίπεδο για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η κρίση σε πολιτικό επίπεδο έχει τριδιάστατο χαρακτήρα, αφού τίθενται ερωτήματα σχετικά με (1^{ον}) το πρότυπο πολιτικής ενοποίησης της Ένωσης, (2^{ον}) την περαιτέρω συνέχιση της διαδικασίας διεύρυνσης και (3^{ον}) την παρουσία της Ένωσης στο διεθνές περιβάλλον.

Η κρίση σε οικονομικό επίπεδο δημιουργεί φόβους αναστολής της διαδικασίας ολοκλήρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και πλήττει την εμπιστοσύνη των επενδυτών στο ευρώ. Ιδιαίτερα μάλιστα, εάν συνδυασθεί με: (1^ο) Την αύξηση των εισοδηματικών διαφορών μεταξύ των πολιτών των κρατών μελών της ΕΕ - 25. (2^ο) Την μικρή πρόοδο που έχει επιτευχθεί ως προς την αύξηση της απασχόλησης. (3^ο) Το ευρύ χάσμα στα επίπεδα ανεργίας μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. (4^ο) Την ελλιπή μετάβαση των οικονομιών των υποψηφίων προς ένταξη κρατών μελών σε οικονομίες της αγοράς. (5^ο) Την έλλειψη κοινωνικής συνοχής στο σύνολο των κρατών μελών της Ένωσης. (6^ο) Την μη επίτευξη οικονομικής σύγκλισης μέσω της μακροοικονομικής σταθερότητας των οικονομιών των κρατών μελών της ΕΕ.

Η κρίση σε θεσμικό επίπεδο σχετίζεται με το ερώτημα του πως μπορεί να ενισχυθεί «δημοκρατικά» η αποτελεσματικότητα των θεσμών της Ένωσης σε μία Ευρώπη των 27 ή 28 κρατών μελών, σύμφωνα με το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο (σύμφωνα με της Συνθήκης της Νίκαιας).

Τέλος, το πέμπτο μέρος της έρευνας αναφέρεται στην επόμενη μέρα για την Ευρωπαϊκή Ένωση μετά το ολλανδικό «ΟΧΙ».

(Τα πλήρη κείμενα πολιτικής βρίσκονται στην ιστοσελίδα του ΕΚΕΜ: www.ekem.gr).

*επιμέλεια περιλήψεων: Ε.Κ.Ε.Μ.

Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (β)¹

(Οι τρεις παρεμβάσεις που ακολουθούν είναι καθηγητών του τμήματος Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών και έγιναν στην εκδήλωση του Ινστιτούτου Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής με θέμα «Το Μέλλον της Ενωμένης Ευρώπης» στις 11/7/2005.)

ΠΑΝΟΣ ΚΑΖΑΚΟΣ, (Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών, Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής)

«Οικονομική στασιμότητα και πολιτική σύγχυση- η Ευρώπη μετά τα δημοψηφίσματα»

Η έκβαση των δημοψηφισμάτων σε Γαλλία και Ολλανδία και η δυναμική της κοινής γνώμης που εκδηλώθηκε σε αυτά ήταν απροσδόκητη για όσους είχαν εμπλακεί στη διαδικασία εκπόνησης «συνταγματικής Συνθήκης».

Είναι εντυπωσιακό ότι το ΣΣΣ απορρίφθηκε παρά το γεγονός ότι προηγήθηκε ένας εκτενέστατος για Συνθήκη σχεδόν πρωτοφανής δημόσιος διάλογος, με πυρήνα τη «Συνέλευση». Μόνο στην τελευταία φάση η διαπραγμάτευση διεξήχθη ανάμεσα σε κυβερνήσεις. Θα περίμενε κανείς ότι όσο εκτενέστερος ήταν ο διάλογος τόσο μεγαλύτερη θα ήταν η αποδοχή του σχεδίου στο οποίο συμφώνησαν οι πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές ελίτ. Τι συνέβη λοιπόν;

Κατά τη γνώμη μου, η όλη διαδικασία ήταν θύμα πολιτικών επιλογών που φαινομενικά δεν αφορούσαν ευθέως το ΣΣΣ και που τις προωθούσαν οι πολιτικές ελίτ: Της διεύρυνσης και της φιλελευθεροποίησης. Την ώρα που διεξαγόταν η διαπραγμάτευση για τη ΣΣ, η ΕΕ διευρυνόταν με 10 νέα κράτη μέλη και δεσμευόταν για περαιτέρω διευρύνσεις χωρίς εμφανές τέλος! Στην «παλαιά Ευρώπη» υπάρχουν πολλοί χαμένοι από την τελευταία διεύρυνση που δεν τους παρηγορεί το επιχείρημα ότι η διεύρυνση αυξάνει τη γενική ευημερία! Δύο ακόμη θα ενταχθούν ως το 2007, ενώ τον Δεκέμβριο θα αρχίσει η διαπραγμάτευση για την ένταξη της Τουρκίας και οι Βρυξέλλες

¹ Η συζήτηση στην Ελλάδα (α) υπήρχε στο τεύχος 7 των Ευρωπαϊκών Εξελεύσεων.

άφηναν ανοιχτό το ενδεχόμενο περαιτέρω διευρύνσεων προς τον Καύκασο και τη Β. Αφρική.

Κατά τη γνώμη μου έχει υποτιμηθεί η σημασία του ζητήματος της τουρκικής ένταξης για τους ευρωπαίους πολίτες. Όπως το διατύπωσε ο William Pfaff (Herald Tribune, 24.6.2005), οι ευρωπαίοι απέρριψαν τη δραματική αλλαγή στη φύση και στη λειτουργία της ΕΕ, την οποία συνεπαγόταν το δόγμα της αέναης επέκτασης! Αντλήθηκαν δηλαδή απλά ότι οι ηγέτες μετέτρεπαν την ΕΕ σε κάτι εντελώς διαφορετικό από αυτό που ήταν μέχρι τώρα – σε ένα μη ευρωπαϊκό μόρφωμα: «Η κρίση της ΕΕ οφείλεται ως ένα βαθμό στο γεγονός ότι οι ηγέτες προσπάθησαν να αφαιρέσουν από την Ευρώπη τον ευρωπαϊκό της χαρακτήρα στο όνομα αφηρημένων διεθνιστικών οραμάτων».

Η τελευταία διεύρυνση έφερε προβλήματα και ήταν λογικό να αναμένει ο κόσμος νέα προβλήματα στο μέλλον. Έφερε π.χ. οξύτερο ανταγωνισμό ανάμεσα σε παλαιά και νέα μέλη στην οικονομία και στις εξωτερικές υποθέσεις. Τον βιώνουν περισσότερο στις κεντρικές και βόρειες χώρες που αισθάνονται ισχυρές πιέσεις στις αγορές εργασίας και απειλούνται από μαζική μετακίνηση επιχειρήσεων προς τις χώρες χαμηλού κόστους της Ανατολικής Ευρώπης. Αυτό παρασύρει και την κοινωνική πολιτική- τα περιβόητα μοντέλα. Στις συνθήκες αυτές οι παλαιές βεβαιότητες εξασθενίζουν και διαβρώνονται κοινωνικές προδιαγραφές – ο πολωνός υδραυλικός μεταβάλλεται σε απειλή για την κοινωνική ασφάλεια. Η αιτία δεν είναι πιθανόν η ίδια η διεύρυνση, αλλά, σύμφωνα με μια ευρέως αποδεκτή ερμηνεία, η αδυναμία των παλαιών μελών να προχωρήσουν σε μεταρρυθμίσεις και, έτσι, να προετοιμάσουν τις οικονομίες τους για τη νέα κατάσταση.

Σε όλα αυτά πρέπει να προσθέσουμε και τις ευρύτερες δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης. Στην αντιμετώπιση νέων φαινομένων όπως η παγκοσμιοποίηση, η ΕΕ στα μάτια πολλών εμφανίστηκε να μη βοηθά, αλλά να δημιουργεί προβλήματα. Οι πρωτοβουλίες για άνοιγμα των αγορών υπηρεσιών στον ενδοευρωπαϊκό ανταγωνισμό προκάλεσαν νέα άγχη. Σπεύδω να προσθέσω ότι το ζήτημα δεν είναι αν πρέπει να γίνουν αλλαγές – που πρέπει να γίνουν– αλλά πόσες μπορεί να αντέξει σε ποιο βάθος χρόνου και με ποιες προϋποθέσεις ο πολίτης. (Πρόκειται για το πλήρες κείμενο της παρέμβασης του κ. Καζάκου)

ΛΟΥΚΑΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ (Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών, Πρόεδρος ΕΛΙΑΜΕΠ)

«Η οικονομική ανάκαμψη είναι απαραίτητη για οποιαδήποτε αλλαγή του πολιτικού σκηνικού»

Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών στην αρχή της ομιλίας του αναφέρθηκε στις **συνιστώσες της κρίσης** που έχει προκληθεί από τη διπλή απόρριψη του Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Συγκεκριμένα, η οικονομική δυσπραγία, κυρίως στη Γαλλία στη Γερμανία και στην Ιταλία καθώς και η πολιτική/ θεσμική διάσταση που υφίσταται αποτελούν τις δύο κύριες συνιστώσες του προβλήματος. Αναφέρθηκαν χαρακτηριστικά οι δυσκολίες αφομοίωσης των δέκα νέων χωρών και διαχείρισης των νέων πολιτικών (όπως για παράδειγμα της ΟΝΕ). Επισημάνθηκε ότι σε πολλές χώρες της Ε.Ε. υπήρχαν κυβερνήσεις αδύναμες να διαχειριστούν τις δυσκολίες της κατάστασης. Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια, η πολιτική απαξιώνεται στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες ενώ η έννοια της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμφανίζεται απόμακρη από τους ευρωπαίους πολίτες. Για αυτούς του λόγους τα δύο δημοψηφίσματα στη Γαλλία και στην Ολλανδία ήταν “an accident waiting to happen”.

Στη συνέχεια, ο κ. Τσούκαλης προσπάθησε να αναλύσει **τί μπορεί και τί πρέπει να γίνει** από εδώ και πέρα. Χαρακτήρισε αναγκαία την οικονομική ανάκαμψη για οποιαδήποτε αλλαγή του πολιτικού σκηνικού. Συγκεκριμένα, το καίριο ερώτημα θα είναι τί θα κάνουν σε αυτό το θέμα η Γαλλία και η Γερμανία (και λιγότερο η Ιταλία) τα επόμενα 2-3 χρόνια. Τόνισε ότι οι μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να γίνουν σε εθνικό επίπεδο και ότι θα είναι πολιτικά επώδυνες. Καθώς η δράση θα εστιαστεί στο εθνικό επίπεδο, άλλες χώρες θα παρουσιάσουν καλύτερα αποτελέσματα και άλλες όχι. Πρόσθεσε ότι η εξέλιξη της σύγκρουσης μεταξύ των υποστηρικτών του άκρως συγκεντρωτικού κράτους και των φονταμελιστών της αγοράς θα παίξει καθοριστικό ρόλο τα επόμενα χρόνια.

Ολοκληρώνοντας την ομιλία του ο κ. Τσούκαλης έκανε ορισμένες **διαπιστώσεις** σχετικά με το τί θα γίνει τα **επόμενα χρόνια**. Το Ευρωπαϊκό Συνταγμα «μπήκε στο ψυγείο» μέχρι το 2007 και τα επόμενα δύο χρόνια θα αποτελέσουν μια μεταβατική περίοδο, μια περίοδο ενδοσκόπησης. Το ζήτημα της επικουρικότητας θα συζητηθεί εντονότερα καθώς η αδιάκριτη μεταφορά εξουσιών κινδυνεύει να λειτουργήσει ως boomerang. Επίσης, παύει η κυριαρχία των πολιτικών elites ενώ καθυστερούν οι περαιτέρω διευρύνσεις. Στο σημείο αυτό ο κ. Τσούκαλης επεσήμανε ότι η καθυστέρηση της διεύρυνσης θα έχει επιπτώσεις για τις γειτονικές χώρες της Ελλάδας αλλά και για την ίδια τη στρατηγική της χώρας στην εξωτερικής της πολιτική. Επιπλέον, εντείνεται η συζήτηση για τη δημιουργία σκληρών πυρήνων ή ομάδων εμπροσθοφυλακής. Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών υπογράμμισε ότι θα είναι θετικό για την Ελλάδα οι σκληροί πυρήνες εστιασθούν στο χώρο της ευρωζώνης αφού, όμως, λύσουν η Γαλλία και η Γερμανία τα οικονομικά τους προβλήματα (προκειμένου η ομάδα των χωρών της ευρωζώνης να αποτελούν πράγματι την εμπροσθοφυλακή της Ε.Ε.). Τέλος, επεσήμανε ότι για τις νέες γενεές δεν είναι ξεκάθαρη η αναγκαιότητα ύπαρξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω της χρονικής απόστασής τους από τις καταστροφικές συνέπειες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Επομένως, οι πολιτικές elites καλούνται να αρθρώσουν πολιτικό λόγο που θα προβάλλει τη σημασία της Ε.Ε.

ΚΩΣΤΑΣ ΥΦΑΝΤΗΣ (Αναπλ. Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών, Πρόεδρος ΕΚΕΜ)

«Μια κρίση της Ε.Ε. μπορεί να μετατραπεί σε γόνιμο διάλογο»

Σύμφωνα με τον κ. Υφαντή η Ε.Ε. δεν λειτουργεί σαν ένα ποδήλατο, που πρέπει διαρκώς να κινείται και να μην σταματά ποτέ. Μια κρίση μπορεί να μετατραπεί σε γόνιμο διάλογο. Επεσήμανε, επίσης, ότι ο διχασμός που υπάρχει στην Ε.Ε. εστιάζεται μεταξύ όσων υποστηρίζουν μια «ανοιχτή» Ευρώπη και όσων υποστηρίζουν μια πιο κοινωνική Ευρώπη.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στις **συνέπειες της διπλής απόρριψης** του Ευρωπαϊκού Συντάγματος από τη Γαλλία και την Ολλανδία. Καταρχήν, η πρώτη συνέπεια είναι η αδυναμία της Ε.Ε. να παίξει ένα σημαντικό ρόλο διεθνώς. Δεύτερον, αμφισβητείται το ενδεχόμενο περαιτέρω διεύρυνσης υπονομεύοντας ένα πολύ σημαντικό εργαλείο άσκησης εξωτερικής πολιτικής της Ε.Ε. Με αυτόν τον τρόπο, θα ενισχυθούν και οι αντιευρωπαϊκές δυνάμεις. Επιπροσθέτως, τίθεται σε κίνδυνο η μεταρρυθμιστική διαδικασία στα Δυτικά Βαλκάνια καθώς η διεύρυνση αποτελούσε τη σημαντικότερη κινητήριου δύναμη. Ο αναπληρωτής καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών υποστήριξε ότι μόνο με την προοπτική της μεταβλητής γεωμετρίας θα εμφανιζόταν η διεύρυνση λιγότερο απειλητική. Τρίτον, θα υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις στις φιλελεύθερες οικονομικές μεταρρυθμίσεις. Συγκεκριμένα, με αυτόν τον τρόπο εκλαμβάνει η πολιτική ηγεσία στη Γαλλία το αρνητικό αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος. Κατά συνέπεια, είναι

πιθανό η Γαλλία να προσπαθήσει να «μπλοκάρει» τη λήψη τέτοιων μέτρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επιπλέον, είναι πολύ σημαντικό ότι οι υπέρμαχοι του ομοσπονδιακού μοντέλου έχουν χάσει το στρατηγικό όραμά τους.

Ο Πρόεδρος του ΕΚΕΜ σχολίασε ότι το πρόβλημα στη διεξαγωγή δημοψηφισμάτων είναι ότι το εκλογικό σώμα απαντά στο ερώτημα που θα ήθελε να του έχει τεθεί και όχι σε αυτό που πραγματικά τίθεται. Κατά συνέπεια η Ευρώπη είναι όμηρος των παράπλευρών συνεπειών των επιμέρους πολιτικών καταστάσεων. Για μεγάλο χρονικό διάστημα οι ηγεσίες των κρατών μελών της Ε.Ε. αντιμετώπιζαν τις Βρυξέλλες σαν να επρόκειτο για κάποιον τρίτο. Χρησιμοποιούσαν τις Βρυξέλλες σαν αποδιοπομπαίο τράγο. Ο κ. Υφαντής ολοκλήρωσε την ομιλία του λέγοντας ότι είναι απαραίτητο οι πολιτικές elites να υποστηρίζουν εκτός από την εθνική τους πολιτική και την Ευρωπαϊκή Ένωση στο εσωτερικό της χώρας.

(Απόσπασμα από άρθρο του **Π. Κ. Ιωακειμίδη** στην εφημερίδα **ΤΑ ΝΕΑ** με τίτλο «Οι επιλογές της Ελλάδας μετά την κρίση», 24/6/2005)

«...Η Ελλάδα θα πρέπει να προετοιμασθεί για τη νέα ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική και να χαράξει μια συνεκτική στρατηγική για την προώθηση των συμφερόντων της και διασφάλιση της θεσμικής της θέσης στο νέο σύστημα. Στο πλαίσιο αυτό, οφείλει να καθορίσει με προσοχή τις συμμαχίες της στον ευρωπαϊκό χώρο προκειμένου να μη βρεθεί σε «λάθος παρέα». Χωρίς να οδηγηθεί σε αποκλεισμούς, η χώρα θα πρέπει «να ταξινομηθεί» στην εσωτερική, ενοποιητική ομάδα χωρών. Η χώρα οφείλει επίσης να προσαρμόσει την στρατηγική της για τη διεύρυνση στα νέα δεδομένα. Και τούτο λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη ότι θα πρέπει «να συζεύξει» τον στόχο της ισχυρής Ένωσης με αυτόν της ενσωμάτωσης των χωρών της περιοχής (Τουρκία, Δ. Βαλκάνια) στο ευρύτερο ευρωπαϊκό σύστημα. Με άλλα λόγια, χρειάζεται προσεκτική ανάλυση της νέας ευρωπαϊκής πραγματικότητας μέσα από συστηματικό διάλογο για τη διαμόρφωση της νέας στρατηγικής με πρωτοβουλιακό χαρακτήρα μακριά από τις σειρήνες των εναλλακτικών συμμαχιών και λύσεων.»

ΤΥΠΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

- «Απέρριψε νομοσχέδιο για προστασία ευρεσιτεχνιών το Ευρωκοινοβούλιο», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 7/7/2005
- «Η «πρόκληση» της ένταξης της Τουρκίας στην Ε.Ε.», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 28/6/2005
- «Ηρθε η ώρα της πολιτικής», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 9/7/2005
- «Rifkin J.: Το μέλλον του καπιταλισμού σε σκληρή δοκιμασία;», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 2/7/2005
- «Το χθες «κυνηγεί» τους Ανατολικούς», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 26/6/2005
- «Προτροπές προς Ευρωπαίους», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 5/7/2005
- «Σαρκοζί εναντίον γαλλογερμανικού άξονα», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 6/7/2005
- Bot B., «Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο 'Δράκος'», ΤΑ ΝΕΑ, 21/6/2005
- Βερέμης Θ., «Ενα μήνα μετά το δημοψήφισμα», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 3/7/2005
- Ιορδανίδης Κ. «Η ευρωπαϊκή σύγκρουση», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 26/6/2005
- Καλλέργης Κ., «Η Ευρώπη τώρα σε θέση άμυνας», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 9/7/2005
- Κοτοφώλος Ι., «Η κ. Μέρκελ, βασική παράμετρος των εξελίξεων», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 10/7/2005
- Κοτοφώλος Ι., «Ποια «γραμμή» κερδίζει έδαφος στην Ε.Ε. Επιτάχυνση μεταρρυθμίσεων και συνεργασία, μεταξύ των πολιτικά συγγενών κρατών-μελών», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 2/7/2005
- Μπουρδάρης Γ., «Η Μόσχα θέλει «βαθύτερη» σχέση με Αθήνα», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 7/7/2005

- Nye J., «Ενεργειακός γρίφος για ΗΠΑ», ΤΑ ΝΕΑ , 9/7/2005
- Τριανταφυλλίδη Ε., «Εθελουσία έξοδος», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 3/7/2005
- Αγγελής Ι., «Η βρετανική προεδρία ακονίζει τα μαχαίρια της», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 26/2/2005
- Αρσένης Γ., «Η Ευρωπαϊκή Ένωση σήμερα: Προκλήσεις και Προοπτικές», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 12/7/2005
- Βενιζέλος Ε., «Εναλλακτική ευρωπαϊκή στρατηγική», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 26/2/2005
- Δελαστίκ Γ., «Η διεύρυνση που έγινε εφιάλτης...», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 26/6/2005
- Δελατόλλας Π., «Η Κοινή Αγροτική Πολιτική στην καρδιά της ευρωπαϊκής κρίσης», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 10/7/2005
- Δρεττάκης Μ., «Μεγάλη φτώχεια - χαμηλή γονιμότητα στα περισσότερα κράτη-μέλη της Ε.Ε.-15», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 12/7/2005
- Ευσταθιάδης Στ., «Η οικονομία πρώτος στόχος της βρετανικής προεδρίας», ΤΟ ΒΗΜΑ, 26/6/2005
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Δυνάμεις μεταρρύθμισης ή συντήρησης;», ΤΑ ΝΕΑ , 8/7/2005
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Οι επιλογές της Ελλάδας μετά την κρίση», ΤΑ ΝΕΑ , 24/6/2005
- Καϊμακή Β., «Το Λουξεμβούργο που βρυχάται», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 10/7/2005
- Καλλέργης Κ., «Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τους τρεις πυλώνες του Δ' ΚΠΣ», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 7/7/2005
- Καλφέλης Γ., «Ευρωπαϊκή ψευδαίσθηση», ΤΑ ΝΕΑ , 11/7/2005
- Καραγεώργος Ε. συνέντευξη από τον Κριστόφ Αγκιτόν», «Στην Ευρώπη λέμε ναι», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 26/6/2005
- Καρανασοπούλου Ε., «Τα σχέδια Μπλερ βλάπτουν σοβαρά την Ελλάδα», ΤΑ ΝΕΑ , 25/6/2005
- Καρανασοπούλου Ε., «'Κοστούμι' Μπλερ στην Ευρώπη», ΤΑ ΝΕΑ , 21/6/2005
- Καρανασοπούλου Ε., «Τρίτος δρόμος κατά του Μπλερ», ΤΑ ΝΕΑ , 8/7/2005
- Καστρινάκη Α., «Μη φοβάστε την Τουρκία, σας μοιάζει», ΤΑ ΝΕΑ, 9/7/2005
- Κούρκουλας Α., «Η «ισλαμική υποτροπή» πλήττει τον Ερντογάν», ΤΟ ΒΗΜΑ, 3/7/2005
- Λαμπρινίδης Σ., «Χρειάζονται νέες ευρωπολιτικές», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 3/7/2005
- Λίτση Μ., «250 ευρωοικονομολόγοι ερμηνεύουν τα «όχι» ως απάντηση στον νεοφιλελευθερισμό», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 25/6/2005
- Λυγερός Σ., «Η ανάγκη ενός νέου προστατευτισμού», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 1/7/2005
- Μαρίνος Ι., «Λέγοντας ναι εννοούν όχι», ΤΟ ΒΗΜΑ, 26/6/2005
- Μαρίνος Ι., «Ουδέν κακόν αμιγές καλού», ΤΟ ΒΗΜΑ, 3/7/2005
- Μητσός Μ., «Ευρώπη, Ιούνιος 2025», ΤΑ ΝΕΑ , 21/6/2005
- Μητσός Μ., «Θα διαβάσουμε τ' αυτιά του», ΤΑ ΝΕΑ , 24/6/2005
- Μουλόπουλος Β., «Η ασθένεια της Ευρώπης», ΤΟ ΒΗΜΑ, 26/6/2005
- Νεγρεπόντη Α., «Ο Μπλερ μοιράζει την τράπουλα. Ο μόνος που μπορεί να ασκήσει πιέσεις σε όλους για συναίνεση», ΤΑ ΝΕΑ, 9/7/2005
- Νεγρεπόντη Α., «Πού... πάει την Ευρώπη ο Μπλερ;», ΤΑ ΝΕΑ , 24/6/2005
- Ντελέ Μ., «Η Ευρώπη σε κρίση;», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 26/6/2005
- Παπαγιαννίδης Α., «Το νέο ΝΑΤΟ και εμείς», ΤΟ ΒΗΜΑ, 3/7/2005
- Παπαχελάς Α., «Η παραζάλη της Αγκυρας μετά τη σύνοδο κορυφής», ΤΟ ΒΗΜΑ, 26/6/2005
- Ποδηματά Α., «Προτεραιότητα σε ανεργία και ανταγωνιστικότητα», ΤΟ ΒΗΜΑ, 26/6/2005
- Ποδηματά Α., «Σαϊμον Γκας Προτεραιότητα σε ανεργία και ανταγωνιστικότητα», ΤΟ ΒΗΜΑ, 26/6/2005
- Σώκου Κ., «ΕΕ και ΗΠΑ παζαρεύουν τις αγροτικές επιδοτήσεις», ΤΟ ΒΗΜΑ, 10/7/2005
- Σώκου Κ., «Η ατζέντα της Βρετανίας κερδίζει νέους συμμάχους», ΤΟ ΒΗΜΑ, 3/7/2005
- Σώκου Κ., «Το Λονδίνο βάζει χέρι στις αγροτικές επιδοτήσεις», ΤΟ ΒΗΜΑ, 26/6/2005
- Φιτούσι Ζ.-Π., «Ένα σχέδιο για την ενότητα», ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 26/6/2005
- Χρυσολωρά Ε., «Με την Ευρώπη ή με το άγνωστο;», ΤΑ ΝΕΑ , 25/6/2005
- Χρυσοχοϊδης Μ., «Η Ευρώπη του δυναμισμού», ΤΟ ΒΗΜΑ, 26/6/2005

ΞΕΝΟΣ

- “Capping the CAP”, The Guardian, 23/6/2005
- “Le projet européen peut toujours convaincre les peuples”, Le Monde, 11/7/2005
- “Quelles perspectives pour l'Europe ?”, Le Monde, 30/6/2005
- “Selon Tony Blair, l'UE n'est pas qu'une simple zone de libre-échange”, Le Monde, 22/6/2005
- “Tony Blair dément vouloir changer la PAC ‘maintenant’ ”, Le Monde, 23/6/2005
- “Tony Blair donne le ton de sa présidence”, Le Monde, 1/7/2005
- Ash T. G., “No time for petty rivalry”, The Guardian, 23/6/2005

- Ashley J. “, “Practical European who will need a strong constitution, Jackie Ashley meets Douglas”, The Guardian, 27/6/2005
- Belot L. & Brafman N., “Les investisseurs internationaux plébiscitent l'Europe élargie”, Le Monde, 30/6/2005
- Boulton L. & Dombey D., “Turkey set to extend customs union to Cyprus”, The Financial Times, 13/7/2005
- Bran M., “Montée de l'euroscepticisme de Bucarest à Sofia”, Le Monde, 6/7/2005
- Bresson H., “Le projet européen peut toujours convaincre les peuples”, Le Monde, 11/7/2005
- Bruckner P., “Sommes-nous devenus suicidaires ?”, Le Monde, 30/6/2005
- Castle S., “Luxembourg's voters approve EU constitution”, The Independent, 11/7/2005
- Castle S., “Juncker plays the blame game as Blair prepares for EU presidency”, The Independent, 23/6/2005
- Castle S., “MEPs walk out over Beckett remarks”, The Independent, 13/7/2005
- Cook R., “Blair can get Europe behind him”, The Guardian, 24/6/2005
- De Villepin D., “Une nouvelle Europe politique”, Le Monde, 30/6/2005
- Despic-Popovic Hélène & Quatremer J., “Luxembourg: avec le oui, la Constitution retrouve du crédit”, Liberation, 11/7/2005
- Douste-Blazy P., “Europe : l'heure de vérité”, Le Monde, 22/6/2005
- Duhamel A., “Crise d'identité française”, Liberation, 13/7/2005
- Ehrhart I., “Europe de l'Est : la convergence paye toujours”, Le Monde, 26/6/2005
- Ferenczi T., “Les sept mots de la discorde”, Le Monde, 8/7/2005
- Ferenczi T., “Quelles frontières pour l'Union ?”, Le Monde, 24/6/2005
- Ferenczi T., “Tony Blair invite les Vingt-Cinq à discuter du modèle social européen”, Le Monde, 3/7/2005
- Grice A. & Castle S., “Blair delays reforms to repair rift with Brussels”, The Independent, 1/7/2005
- Grice A., “Analysis: How 'President' Blair plans to capitalise on EU crisis”, The Independent, 24/6/2005
- Jarreau P., “Tony Blair et le modèle social français”, Le Monde, 9/7/2005
- Laitner S., “EU founder member ratifies constitution”, The Financial Times, 11/7/2005
- Langellier J.-P., “Le pire serait de continuer comme si rien ne s'était passé”, Le Monde, 24/6/2005
- Leonard M., “The road obscured”, The Financial Times, 11/7/2005
- Lichfield J., “EU 'big five' join forces to deport illegal immigrants”, The Independent, 6/7/2005
- Lipietz A., “L'Europe du non a commence”, Le Monde, 24/6/2005
- MacAskill E. & Willsher K., “Franco-German axis obsolete, says Sarkozy”, The Guardian, 6/7/2005
- MacShane D., “Une nouvelle gauche pour une nouvelle Union européenne”, Le Monde, 8/7/2005
- Michel L., “Construire une Europe forte”, Le Monde, 10/7/2005
- Moisi D., “Europe must not go the way of decadent Venice”, The Financial Times, 13/7/2005
- Parker G. & Laitner S., “Germany steps up pressure to save EU treaty”, The Financial Times, 13/7/2005
- Quatremer J., “Solidarité européenne”, Liberation, 14/7/2005
- Ricard P., “L'Europe s'inquiète du « nouveau protectionnisme » américain”, Le Monde, 8/7/2005
- Rivals R., “A Bruxelles, Tony Blair préconise un modèle européen modernisé, qui n'ait pas 20 millions de chômeurs”, Le Monde, 25/6/2005
- Smyth G. & Bozorgmehr N., “Iran-EU talks face threat of top resignation”, The Financial Times,
- Stoldt J., “Le Luxembourg va-t-il renoncer au rêve européen ?”, Le Monde, 6/7/2005
- Thoraval A., “Paris et Berlin doivent se bouger”, Liberation, 23/6/2005
- Thornhill J. & Laitner S., “Sarkozy calls on big five to drive EU 'engine’”, The Financial Times, 11/7/2005
- Watt N. & Wintour P., “Europe faces deep crisis”, The Guardian, 24/6/2005
- Weber H., “Sortir de la crise européenne”, Liberation, 29/6/2005

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

- Baldwin R., "The Real Budget Battle: Une crise peut en cacher une autre", CEPS Policy Briefs, Ιούνιος 2005, www.ceps.be
- Baldwin R., "Plan B", CEPS Policy Briefs No 74, Ιούνιος 2005, www.ceps.be
- Balzacq T., Carrera S., "Migration, Borders & Asylum – Trends and Vulnerabilities in EU Policy" (CEPS Paperback Books), Ιούλιος 2005, www.ceps.be
- Barysch K., "The economics of Turkish accession", CER Essay, 4/7/2005. www.cer.org.uk
- Brewer T., "Climate Change in the US Government Budget – Funding for Technology and Other Programmes, and Implications for EU-US Relations", CEPS Policy Briefs, Ιούλιος 2005, www.ceps.be
- Brimmer E. & Fröhlich S., "The Strategic Implications of European Union Enlargement" (Externally Published Books), Ιούλιος 2005, www.ceps.be
- Emerson M., Aydın S., Noutcheva G., Tocci N., Vahl M., Youngs R., "The Reluctant Debutante: The European Union as Promoter of Democracy in its Neighbourhood" (CEPS Working Documents), Ιούλιος 2005, www.ceps.be
- Fossum J.-E., Trenz H.-J., "The EU's fledgling society: From deafening silence to critical voice in European constitution making", ARENA 5/7/2005, www.arena.uio.no
- Hamilton D., Quinlan J., "Deep Integration: How Transatlantic Markets are Leading Globalization", (CEPS Paperback Books), Ιούνιος 2005, www.ceps.be
- Jones D., "Unshackling services is the key to Europe's economic future", CER, Bulletin, Issue 42, Ιούνιος / Ιούλιος 2005, www.cer.org.uk
- Jones H.C., "Lifelong Learning in the European Union: whither the Lisbon Strategy?", Growth and Jobs Issue Paper 34, www.theepc.be
- Kurpas S., "Should ratification proceed? An Assessment of Different Options after the Failed Referenda", CEPS Policy Briefs No 75, Ιούνιος 2005, www.ceps.be
- Murray A., "When the dust settles", CER, Bulletin, Issue 42, Ιούνιος / Ιούλιος 2005, www.cer.org.uk
- Lambridis P., "The S-300 Missiles Crisis Revisited: A Structural Realist Approach", EKEM, 15/7/2005, www.ekem.gr
- Raunio T., "Much Ado About Nothing? National Legislatures in the EU Constitutional Treaty", EloP Series, 10/7/2005, <http://eiop.or.at/erpa/>
- Schmidt V., "The Role of Public Discourse in European Social Democratic Reform Projects", EloP, 28/6/2005, <http://eiop.or.at/erpa/>

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Blom-hansen J., "Principals, agents, and the implementation of EU cohesion policy", Journal of European Public Policy, Volume 12, Number 4, Αύγουστος 2005. Abstract: The purpose of this paper is to analyse who controls the implementation of EU cohesion policy. The main argument is that EU control mechanisms are weak and that the goals formulated at the EU level are likely to be remoulded in the implementation process in order to suit the preferences of the implementing actors at the national level. In order to make this argument it is necessary to move beyond the traditional approach to EU cohesion policy, i.e. the multi-level governance model. I suggest the principal-agent framework as an alternative approach. An inspection of EU cohesion policy through the lenses of this approach uncovers serious implementation problems. The empirical relevance of this argument is demonstrated in a study of the implementation of a selected area of EU cohesion policy, the Urban Community Initiative
- Bogaards M., "The Italian First Republic: 'Degenerated Consociationalism' in a Polarised Party System", West European Politics, Volume 28, Number 3, May 2005
- Busmeyer M., "Pension Reform in Germany and Austria: System Change vs. Quantitative Retrenchment", West European Politics, Volume 28, Number 3, May 2005
- Deeg R., "Remaking Italian Capitalism? The Politics of Corporate Governance Reform", West European Politics, Volume 28, Number 3, May 2005

- Erk J., "From Vlaams Blok to Vlaams Belang: The Belgian Far-Right Renames Itself", West European Politics, Volume 28, Number 3, May 2005
- Featherstone K., "Soft co-ordination meets 'hard' politics: the European Union and pension reform in Greece", Journal of European Public Policy, Volume 12, Number 4, Αύγουστος 2005. Abstract: The paper examines the process of pension reform in Greece in the context of the 'soft' policy constraint (on structural reform) emanating from the European Union. It argues that the EU stimulus to reform complemented a set of domestic pressures. However, the domestic system of interest mediation has largely thwarted reform. The reform process is marked by a strong configuration of institutional conditions undermining the will and capability to adapt. Negotiation reflects a game of 'non-cooperation', with those currently privileged fearing zero-sum outcomes and constituting powerful veto-players. Strategies of concertation have proved unsustainable, whilst unilateral approaches by government have failed to build coalitions and offer sufficient incentives. An acute problem of governance prevails, threatening Greek interests in the EU and the Union's ability to co-ordinate economic reform across an increasingly diverse membership.
- Fouilleux E., De Maillard J., Smith A., "Technical or political? The working groups of the EU Council of Ministers", Journal of European Public Policy, Volume 12, Number 4, Αύγουστος 2005. Abstract: The Council is too often depicted as the battleground for intermittent clashes between national ministers. Based upon case studies of legislation produced in five 'First Pillar' sectors, the research presented here has explored the submerged, and much larger, part of this institutional 'iceberg': Council working groups. It does so by examining how members of these entities interact with civil servants in COREPER and ministers, on the one hand, and representatives of the Commission and the European Parliament, on the other. Contrary to many practitioner or formalist accounts, the principal finding is that working groups do not operate solely on a 'technical level'. Instead, they are vital arenas through which the ambiguous nature of politics in the European Union heavily influences negotiating processes and legislative outcomes.
- Kaeding M., "Dutch and Flemish political science and the study of European integration", Journal of European Public Policy, Volume 12, Number 4, Αύγουστος 2005
- Leconte C., "The Fragility of the EU as a 'Community of Values': Lessons from the Haider Affair", West European Politics, Volume 28, Number 3, May 2005. Abstract: Unprecedented in the history of European integration, the sanctions against an Austrian government that included the far right Austrian Freedom Party in January 2000 clearly exposed the necessity to guarantee a minimum level of normative homogeneity in the European Union. However, as the hasty lifting of the sanctions a few months later showed, EU leaders proved both unable and unwilling to defend a durable, common and coherent position on this issue. Classic intergovernmental theories, which predict that the unification process cannot go beyond a certain threshold of politically acceptable integration without coming up against deep national divisions and sharpening tensions between the Union and domestic societies, only partly explain this rapid erosion of the European consensus against the FPÖ. The article argues that the breakdown of this 'cordon sanitaire' is also largely due to the reluctance of domestic political elites to institutionalise a principle which might backfire against their own countries and ultimately implies a far-reaching Europeanisation of domestic politics and party strategies.
- Lodge M., "The importance of being modern: international benchmarking and national regulatory innovation", Journal of European Public Policy, Volume 12, Number 4, Αύγουστος 2005. Abstract: Benchmarking and peer reviews have been identified as increasingly influential in a number of policy arenas. Little is known, however, about the interaction between international and national levels and its effects. This paper explores such processes in one of the 'original' settings of these governance types – the OECD's reviews of a country's regulatory policies in the case of Ireland. Based on the limited results in the Irish example, it is argued that the supposed effects of peer reviews and benchmarking require such high system requirements at the national level that they are unlikely to facilitate the innovation of national regulatory policies according to international 'best practice' standards.
- Luedtke A., "The Politics of Immigration in Western Europe: A Decade of Change", West European Politics, Volume 28, Number 3, May 2005
- Marshall A., "Europeanization at the urban level: Local actors, institutions and the dynamics of multi-level interaction", Journal of European Public Policy, Volume 12, Number 4, Αύγουστος 2005.
- Permanand G., Mossialos E., "Constitutional asymmetry and pharmaceutical policy-making in the European Union", Journal of European Public Policy, Volume 12, Number 4, Αύγουστος 2005. Abstract: This paper offers a theoretical perspective on pharmaceutical policy-making in the European Union, and shows the lack of a single European market in medicines to be the result of a clash between the supranational free movement rules and national healthcare policy competencies.

The paper considers the roles of the European Commission, the member states, the industry and consumer interests (patients) as the main stakeholders, and frames the discussion within an integrated macro- and meso-level approach. Here we draw on Wilson's 'politics of (regulatory) politics' typology, tying it to Scharpf's 'constitutional asymmetry' perspective on EU policy. This enables the development of a broad sphere of analysis, allowing us to make observations on the EU regulatory arrangement for medicines as a whole. Specifically, the paper shows the extent to which industrial rather than health(care) policy interests have driven the development of regulatory policy in the sector, and seeks to understand the political dynamics shaping the ongoing evolution of the regulatory framework.

- Quaglia L., "An Integrative Approach to the Politics of Central Bank Independence: Lessons from Britain, Germany and Italy", *West European Politics*, Volume 28, Number 3, May 2005. Abstract: This article proposes a three-tier framework for analysing the politics of central bank independence. International factors explain the general trend towards central bank independence. However, they are framed differently by various national systems. At the national level, for heuristic purposes, the analysis can be structured by focusing on 'suppliers' and 'demanders' of central bank independence. The former are the political authorities, whereas the latter are socioeconomic forces and interest groups, with the central bank positioned in-between. At the micro-institutional level, central banks can be influential economic and political actors situated at the interface between levels of governance. The added value of this integrated framework is appraised using one case study, the Bank of Italy's path to independence, which is compared with the experience of the Bank of England and the Bundesbank. In contrast to many works on central bank independence, the methodology adopted here is qualitative, rather than quantitative, and is grounded in empirical research.
- Schmitt H., "The European Parliament Elections of June 2004: Still Second-Order?", *West European Politics*, Volume 28, Number 3, May 2005. Abstract: A quarter of a century ago the first series of European Parliament elections were characterised as second-order national elections. Much has changed since, which might have had an impact upon this diagnosis. In this article the central assumptions and predictions of the second-order elections model are restated and evaluated against the outcome of the 2004 European Parliament election and a post-election survey. Surprisingly enough, the findings confirm the persisting second-order nature of EP elections for Western Europe. Matters look very different, however, in the eight new Central and East European member countries.
- Zubek R., "Complying with Transposition Commitments in Poland: Collective Dilemmas, Core Executive and Legislative Outcomes", *West European Politics*, Volume 28, Number 3, May 2005. Abstract: This article examines the transposition of EU legislation in Poland before accession. It finds that the extent to which the Polish government complied with transposition commitments in a timely manner was related to the institutionalisation of rules that the domestic core executive could use to extend selective incentives and monitoring to ministers and departments. The effect of the core executive variable is contextualised by the impact of EU incentives, party configurations and ministerial resources. The article concludes by considering the wider significance of the core executive variable in research on compliance in the EU member states.
- Πολλά άρθρα του τεύχους 12, Νο 4/ Αύγουστος 2005 του *Journal of European Public Policy* είναι γραμμένα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος "Environmental governance in Europe: the impact of international institutions and trade on policy convergence" (ENVIPOLCON, Universities of Konstanz, Nijmegen, Hamburg, Berlin (FU) and Salzburg). Όλα τα άρθρα είχαν παρουσιαστεί στο workshop 'International Sources of Policy Convergence' (University of Hamburg, Απρίλιος 2004)
- Albrecht J., Arts B., "Climate policy convergence in Europe: an assessment based on National Communications to the UNFCCC", Jordan A., "Policy convergence: a passing fad or a new integrating focus in European Union studies?", Abstract: Policy convergence is an established theme in comparative political analysis. Policy convergence research certainly has the potential to add a fresh perspective to a surprisingly large number of active debates within European Union (EU) studies, such as those concerning Europeanization, globalization, policy transfer and 'new' modes of co-ordination. However, it remains a very heterogeneous research field, dominated by American comparativists. With some exceptions, the term does not (at least yet) excite as much interest among scholars of the EU as perhaps it could. This commentary seeks to assess the extent to which the papers in this special issue succeed in fashioning the broad issue of policy convergence into a cumulative and enduring body of work within EU scholarship. It finds that they do a great deal to define key terms and explanatory variables. However, the

contributors concede the need to do much more to address the vexed question of causality and to feed their work into the mainstream of EU scholarship.

- Heichel S., Pape J., Sommerer T., "Is there convergence in convergence research? an overview of empirical studies on policy convergence", Abstract: In this review, we portray findings and conceptualizations of selected empirical studies on policy convergence and related concepts. The article reveals that there is no homogenous picture of policy convergence: Although frequently observed, empirical studies often disagree as to its extent. The representation of policy fields, geographical regions and periods analysed differ, which makes an overall assessment of policy convergence impossible. The comparability is further constrained by differences in the operationalization and research methods applied by scholars in this field. Whereas many studies concentrate on the analysis of causal factors for policy convergence, we argue that the degree and level of convergence also deserve attention.
- Holzinger K., Knill C., "Causes and conditions of cross-national policy convergence", Abstract: It is the objective of this article to review the existing literature and to address theoretical deficits in the study of policy convergence. First, we briefly present the central indicators we apply for the assessment of policy convergence. In a second step, we identify and compare different causal mechanisms of cross-national policy convergence. Having elaborated on the major causes of policy convergence, however, we still know little about the conditions under which these factors actually lead to convergence. This is the central objective of the third part of our analysis, in which we develop theoretical expectations on different indicators of cross-national policy convergence.
- Lenschow A., Liefferink D., Veenman S., "When the birds sing. A framework for analysing domestic factors behind policy convergence", Abstract: This paper proposes a framework for analysing domestic factors behind policy diffusion and convergence. Three basic factors are distinguished, determining the extent to which countries are likely to take up different types of new policies. These factors are: culture, institutions and economy. They are operationalized with the help of three indicators: dominant religious tradition (culture), the prevailing orientation towards public/private relations (institutions), and the level of economic development (economy). It is argued that these factors may be important to different degrees, dependent on whether policy change involves the basic goals and ideas of a policy, the instruments applied, or the setting or 'calibration' of these instruments. This leads to the hypothesis that countries that are culturally, institutionally or economically close may be expected to adopt similar ideas, instruments or settings in public policy, respectively, and thus are likely to converge on these points. While the argument proposed in this paper applies to policy change generally, we focus on environmental policy for illustration.
- Radaelli C., "Diffusion without convergence: how political context shapes the adoption of regulatory impact assessment", Abstract: Regulatory impact assessment (RIA) has emerged on the political agenda of the member states of the European Union (EU). RIA is the cornerstone of programmes for 'better regulation' and 'good regulatory governance'. This article argues that the diffusion of RIA has not produced convergence. The lack of convergence is explained by the different political contexts – measured in terms of types of bureaucracy, government's capacity to handle distributional conflict, policy processes, and actors' preferences. These findings stand in contrast to the explanation for the adoption of regulatory policy tools based on the need to protect efficient markets. EU governments adopt RIA for a variety of reasons, and consequently the outcomes of the diffusion process differ markedly. Further, the evidence shows that ideas can travel more easily than the content of policy tools – a result at odds with the notion that changes in policy ideas are the most fundamental type of policy change. However, when ideas travel lightly, they may well stimulate the introduction of some instruments that are similarly labelled 'impact assessment', but RIA practice may exist only on paper, and in some cases basic assessments of administrative burdens are disguised under the RIA label. The diffusion of a common RIA 'bottle' has not produced similar 'wines'.
- Το special issue, τεύχος 10/ Νο 2/ Ιούλιος 2005 του *South European Society & Politics* έχει ως θέμα **The South European Right in the 21st Century: Italy, France and Spain.**
- Pasquino G., "The mainstream right: What Is Right in Italy?"
- Cordell J., "Unity and Plurality in the French Right"
- Ramiro-Fernández L. "Programmatic Adaptation and Organizational Centralization in the AP-PP"
- Edwards P., "The Right in Power: The Berlusconi Anomaly: Populism and Patrimony in Italy's Long Transition"
- Kuhn R., "The Raffarin Premiership: A Case of Failed Political Leadership"

- Mireia Grau Creus, "A Step Backwards or a Step Forwards? The Politics and Policies of Decentralization under the Governments of the Partido Popular".
- Quaglia L., "The Right and Europe in Italy: An Ambivalent Relationship".
- Drake H., "Jacques Chirac's Balancing Acts: the French Right and Europe".
- Llamazares I., "The Popular Party and European Integration: Re-elaborating the European Programme of Spanish Conservatism".
- Ignazi P., "The Extreme Right: Legitimation and Evolution on the Italian Right Wing: Social and Ideological Repositioning of Alleanza Nazionale and the Lega Nord".
- Evans J., Ivaldi G., "An Extremist Autarky: The Systemic Separation of the French Extreme Right".

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- 23/6/2005: Το Ινστιτούτο ΝΙΚΟΣ ΠΟΥΛΑΝΤΖΑΣ διοργάνωσε σεμινάριο με θέμα «**Ο Συμμετοχικός Προϋπολογισμός στην Ευρώπη**». Εισηγητής: Τζοβάνι Αλεγκρέτι (Αρχιτέκτονας και Πολεοδόμος, Πανεπιστήμιο της Φλωρεντίας, Σύμβουλος Συμμετοχικού Προϋπολογισμού των Δήμων Βενετίας και Ρώμης, Αθήνα
- 25/6/2005: Το ΙΣΤΑΜΕ διοργάνωσε εκδήλωση με θέμα «**Ανασυγκρότηση της υπαίθρου -προϋποθέσεις και προοπτικές**». Ομιλητές: Κ. Μπατζελή (ευρωβουλευτής), Ι. Μυλόπουλος (Καθηγητής Πανεπιστημίου), Ν. Μαραβέγιας (Καθηγητής Πανεπιστημίου). Συντονιστής: Κ. Καρτάλης, (Επ. Καθηγητής Παν. Αθηνών και Πρόεδρος ΙΣΤΑΜΕ), Λάρισα.
- 25/6/2005: Το ΙΣΤΑΜΕ διοργάνωσε εκδήλωση με θέμα «**Προϋποθέσεις και προοπτικές για την περιφερειακή σύγκλιση**». Ομιλητές: Κ. Σπηλιόπουλος (Βουλευτής), Δ. Γιωτίτσας (Οικονομολόγος και Δημοτικός Σύμβουλος Ιωαννίνων), Γ. Παπαδιώτης (Αντιπρόεδρος Διοικούσας Επιτροπής ΤΕΕ Ηπείρου). Συντονίστρια: Β. Ρόκου (Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων). Ιωάννινα.
- 30/6-7/7/2005: η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας διοργάνωσε έκθεση στο πλαίσιο του Προγράμματος «Εβδομάδα επιστήμης και τεχνολογίας /ΕΡΜΗΣ». Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών συμμετείχε στην Έκθεση με την προβολή των προϊόντων και δραστηριοτήτων α) σε ειδικά διαμορφωμένο περίπτερο καθώς και β) με την διοργάνωση ημερίδας. «**Το ΕΚΠΑ στην εβδομάδα επιστήμης και τεχνολογίας**» είχε ως στόχο να προβάλλει ένα δείγμα από το ερευνητικό του έργο που θα περιλαμβάνει τομείς που αγγίζουν τον Πολιτισμό, την Εκπαίδευση, την Τεχνολογία, και την Ιατρική. Ζάππειο Μέγαρο.
- 7-10/7/2005: Η Ελληνική Πανεπιστημιακή Ένωση Ευρωπαϊκών Σπουδών (ΕΠΕΕΣ) σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών (ΕΚΕΜ) διοργάνωσαν το 13^ο European Summer Academy με θέμα «**The European Union at crossroads: the prospects of european governance after the rejection of the Constitutional Treaty**». Ομιλητές: Δ. Χρυσόχου (αναπλ. Καθηγητής Παν/μιο Κρήτης), Γ. Δημόπουλος (ομοτ. Καθηγητής Οικονομικό Παν/μιο Αθηνών), Franck, C. (Professor, President, Institute of European Studies, Catholic University of Louvain; Secretary General of TEPSA), Γκόρτσος Χ. (αναπλ. Καθηγητής Πάντειο Παν/μιο), Γ. Κασιμάτης (Διευθυντής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Γραφείο για την Ελλάδα), W. Kusters (Professor, Ruhr University, Bochum), Γ. Κουρέτας (Καθηγητής, Jean Monnet Chair, Παν/μιο Κρήτης), Κ. Nikolov (Professor, Jean Monnet Chair, New Bulgarian University; Secretary General BECSA), T. Palankai (Professor, Jean Monnet Chair Corvinus University, Budapest), Α.

Φίλωνα (Πρέσβης, Διευθυντής του Κέντρου Ανάλυσης και Σχεδιασμού, ΥΠΕΞ), F. Prausello (Professor, Jean Monnet Chair, University of Genoa), Κ. Στεφάνου (Καθηγητής, Jean Monnet Chair, Πάντειο Παν/μιο και Πρόεδρος της Ελληνικής Πανεπιστημιακής Ένωσης Ευρωπαϊκών Σπουδών), Κ. Υφαντής (αναπλ. Καθηγητής Παν/μιο Αθηνών και Πρόεδρος ΕΚΕΜ), Σπέτσες.

- 11/7/2005: Το Ινστιτούτο Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής διοργάνωσε εκδήλωση με θέμα «**Το Μέλλον της Ενωμένης Ευρώπης**». Ομιλητές: Λουκάς Τσουκάλης (Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών & Πρόεδρος ΕΛΙΑΜΕΠ), Κωνσταντίνος Υφαντής, (Αναπλ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών & Πρόεδρος ΕΚΕΜ) και Πάνος Καζάκος (Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών & Πρόεδρος ΕΕΕΠ). Συντονιστής: Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος (Αναπλ. Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου και Διευθυντής Ινστιτούτου Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής), Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.
- 19-22/7/2005: Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου διοργανώνει το 5^ο Διεθνές Συνέδριο με θέμα «**Knowledge, Culture and Change in Organisations**», Ρόδος (<http://managementconference.com/>, info-M05@commongroundconferences.com).
- 1-2/9/2005: Το Διεθνές Δίκτυο Περιβαλλοντικής Επιστήμης και Τεχνολογίας και το Τμήμα Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου διοργανώνουν το 9^ο Διεθνές Συνέδριο Περιβαλλοντικής Επιστήμης και Τεχνολογίας, Ρόδος.
- 4-11/9/2005: Το Centre of European Studies and Research (Jean Monnet European Centre of Excellence) του Πανεπιστημίου της Κρήτης οργανώνει ένα εβδομαδιαίο European Workshop/Summer School με θέμα «**Children, Youth and Media Research in the European Union: Current State and New Trends**», Ρέθυμνο (kurti@edc.uoc.gr).
- 6-7/10/2005: το Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Εργαστήριο Διοικητικών Επιστημών και το Διοικητικό Επιμελητήριο διοργανώνει συνέδριο με θέμα «**Διοικητική θεωρία και πράξη - Διοίκηση και κοινωνία**», Αθήνα (τηλ. επικοινωνίας: 210 3385578-9).
- 14-16/10/2005: Διμερής συνάντηση μεταξύ Βρετανίας και Ελλάδας με θέμα «**Towards a New European Society: Migration and Change**» που διοργανώνεται από τη Βρετανική Πρεσβεία, το Βρετανικό Συμβούλιο στην Ελλάδα και το ΕΛΙΑΜΕΠ για 6^η χρονιά.
- 9-11/11/2005: Το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ) διοργανώνει συνέδριο με θέμα «**Η Κοινωνιολογία στην Ελλάδα Σήμερα. Προς μια Κοινωνιολογία της Σύγχρονης Ελλάδας**», αφιερωμένο στη Μνήμη της Ιωάννας Λαμπίρη – Δημάκης. Αθήνα (socgrad@panteion.gr).

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- «**Ασφάλεια και δικαιώματα στην κοινωνία της διακινδύνευσης**», Τσάτσος, Μεταξάς, Βενιζέλος, Μακρυδημήτρης, Κοντιάδης, Ανθόπουλος, Χρυσόγονος, Σακελλαρόπουλος, Σιούτη, Μανωλεδάκης, Παπαθεοδώρου, Καρύδης, Πανούσης, Αντ. Σάκκουλας, 2005
- Ιωακείμης Π.Κ., «**Ευρωπαϊκό Σύνταγμα και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, Συμβολή στην Κατανόηση και Ερμηνεία της Συνταγματικής Συνθήκης**», Αθήνα, Θεμέλιο, 2005.
- Παπαδημητρίου Γ. (επιμέλεια, εισαγωγή), «**Το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα**», Εκδόσεις Σαββάλα, 2005.

- Πελαγίδης Θ., «Η Εμπλοκή των Μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα», εκδόσεις Παπαζήση, 2005
- Σκανδαμης Ν. (επιμ.) «Ευρωπαϊκό δίκαιο - Κείμενα II. Πολιτικά Θεμέλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης», Αντ. Σάκκουλας, 2005

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Κείμενα εργασίας:

- G. Andreou, "Regional Policy in Greece Sectoral Case Study. The Operational Programme Competitiveness"
- Κ. Διαμαντικός και Π. Λαμπρίδης, «Η Αναζήτηση της Ειρήνης στο Αιγαίο: Μια Συνολική Αποτίμηση της Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και Ασφάλειας στις Ελληνοτουρκικές Σχέσεις»
- Πάνος Καζάκος, «Στη μέση του δρόμου; Η Ελλάδα και η πρόκληση της ανταγωνιστικότητας»
- Ν. Τζιφάκης & Ε. Τ. Φακιολάς, «Οι επιχειρήσεις ειρήνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Δυτικά Βαλκάνια»
- Martha Triantafyllou, "Forecasting conflicts with the use of event data: the greek – turkish case of Imia"
- Anna Vallianatou, "The Iraq crisis: did the fourth EU Greek Presidency follow the problem-solving approach?"
- Eleni Demiri & E. Vlioras, "The Greek Contribution to CFSP and Civilian Crisis Management"
- N. Koutsiaras & G. Andreou, "Small can be beautiful: The EU budget – and the financial perspectives for 2007-2013"
- D. Chrysoschoou, "Debating Europe's Constitutional Identity"
- Ν. Κουτσιαράς, «Η στρατηγική της Λισαβόνας και η έκθεση Κοκ: Μεταξύ οικονομικής σκοπιμότητας και πολιτικής ορθότητας»
- Π. Καζάκος, «Ανταγωνιστικότητα, Ανάπτυξη και Απασχόληση. Εθνικές Δυνατότητες και Προτεραιότητες»
- N. Frangakis, A.D. Papayannidis, Eleni Demiri, E. Vlioras, "FORNET CFSP Annual Report 2004-Greece"
- P. Kazakos, "Europeanisation, Public Goals and Group Interests: Convergence Policy in Greece, 1990-2003"

Σειρά Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Πολιτικές:

- Εμμανουέλα Δούση, «Η κοινοτική πολιτική περιβάλλοντος και η επίδρασή της στην περίπτωση της Ελλάδας», Παπαζήσης, Αθήνα 200.
- Ανδρέου, «Συνοχή και διαρθρωτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση», Παπαζήσης, Αθήνα, 2002
- Κ. Μπότσιου, «Μεταξύ NATO και ΕΟΚ. Η Ευρώπη σε αναζήτηση μιας αμυντικής και πολιτικής ένωσης, 1949-1957», Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Ν. Κουτσιαράς, «Η Λήψη Αποφάσεων σε μια Οικονομική Ένωση. Υποδείξεις με αφετηρία τη σύγχρονη οικονομική θεωρία της πολιτικής», Παπαζήσης, Αθήνα 2003
- Αθ. Κοτσιαρός, «www.ΠολιτικόΙσλάμ. online.tr», Η ηλεκτρονική παρουσία του Τούρκικου πολιτικού Ισλάμ στο διαδίκτυο», Παπαζήσης, Αθήνα 2004
- Ν. Κουτσιαράς, «Ποιος ελπίζει ή φοβάται τις Βρυξέλλες; Η ρυθμιστική παρέμβαση της Ε.Ε. στις αγορές εργασίας», Παπαζήσης, Αθήνα 2004.

ΕΝΩΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ
 Αλ. Σούτσου 18 - 106 71 ΑΘΗΝΑ
 ΤΗΛ/ΦΑΧ: 210.36.16.254 – ΤΗΛ: 210.36.12.963
<http://www.paremvassi.gr> e-mail: paremvassi@ath.forthnet.gr

Εβδομαδιαίες Συνεδριάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (29.6.05-6.7.05)

29.6.05

- Προτείνει στα κράτη μέλη έγγραφο που καθορίζει το πλαίσιο των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Τουρκία. Το έγγραφο αυτό θα υιοθετηθεί από τα κράτη-μέλη πριν από την έναρξη των διαπραγματεύσεων
- Αποφασίζει την έναρξη διαλόγου της κοινωνίας πολιτών μεταξύ της Ε.Ε. και των υποψηφίων χωρών (Τουρκία και Κροατία) δίνοντας βάρος ειδικά στην Τουρκία, με σκοπό την βελτίωση της αμοιβαίας κατανόησης και την αντιμετώπιση των υφιστάμενων ανησυχιών.
- Υιοθετεί γνώμη σύμφωνα με την οποία υφίσταται υπερβάλλον έλλειμμα στην Ιταλία και κάνει συστάσεις για την διόρθωσή του. Το Ecofin της 12.7.05 αναμένεται να επικυρώσει τις συστάσεις αυτές.
- Αρχίζει έρευνα για την ενίσχυση που έλαβε από το κράτος η Πολωνική υπηρεσία ταχυδρομείων Poczta Polska σύμφωνα με τους κανονισμούς περί κρατικών ενισχύσεων της Ε.Ε.

6.7.05

- Υιοθετεί Ανακοίνωση σχετικά με τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Το κείμενο είναι ανοικτό και σε δημόσια διαβούλευση: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/2007/osc/index_en.htm
- Υποβάλλει πρόταση οδηγίας η οποία προβλέπει την αναδιάρθρωση του συστήματος φορολόγησης των επιβατικών αυτοκινήτων των κρατών μελών http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/other_taxes/passenger_car/index_en.htm
- Υιοθετεί Στρατηγικές Κατευθύνσεις για την Περιφερειακή Ανάπτυξη 2007-2013. http://europa.eu.int/comm/mediatheque/photo/barroso/index_en.cfm?id=7187
- Εγκρίνει κρατική ενίσχυση ύψους 54,30 εκατ. ευρώ που δόθηκε από την Ιταλία στο τέλος της δεκαετίας του '90 για τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής βοδινού κρέατος.
- Εγκρίνει κρατική ενίσχυση από το Βέλγιο σε σχέδιο ενίσχυσης των σιδηροδρομικών μεταφορών έναντι άλλων τρόπων μεταφοράς.
- Κινεί διαδικασίες εναντίον της Αυστρίας, Πολωνίας και Γαλλίας λόγω των εμποδίων που θέτουν στην εισαγωγή αυτοκινήτων
- Κινεί διαδικασίες εναντίον της Αυστρίας, Βελγίου Ιταλίας, Λουξεμβούργου, Μάλτας και Σουηδίας για την μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που θέτει ο κανονισμός της Επιτροπής (της 17. 2.05) σχετικά με τα δικαιώματα των επιβατών των αεροπορικών πτήσεων.
- Κινεί διαδικασίες εναντίον της Κύπρου για την μη μεταφορά στην εθνική νομοθεσία κανονισμού σχετικού με την ασφάλεια των αεροπορικών πτήσεων.
- Αποφασίζει να ζητήσει, μέσω προειδοποιητικής επιστολής, από την Ελλάδα «να υποβάλει τις παρατηρήσεις της» σχετικά με τη συμβατότητα προς το κοινοτικό δίκαιο του ελληνικού Νόμου 3021/2002 (Βασικός μέτοχος ΠΑΣΟΚ)
- Κινεί διαδικασίες εναντίον της Εσθονίας, της Ιρλανδίας, της Ελλάδας και του Λουξεμβούργου για την μη μεταφορά στην εθνική τους νομοθεσία των οδηγιών που ρυθμίζουν τις εσωτερικές τους αγορές ηλεκτρικού και γκαζιού